

Középpontban: Nyugat-Berlin, Saigon, Közél-Kelet

Moszkvai vélemények

Kedvező jelek mutatkoznak Európában, ám továbbra is aggasztó a helyzet a Közél-Keleten — állapítják meg a szovjet külpolitikai hírmagyarázók.

Az értékelés elsősorban kétségkívül a nyugat-berlini négyhatalmi megállapodásnak szól. A Szovjetunió Roszija kommentátora szerint „a Nyugat-Berlin kérdésében kialakult egyetértés annyit jelent, hogy földünk e robbanásveszélyes pontjáról sikerült eltávolítani a bomba gyújtó-zsinórját”. Különleges jelentőséget tulajdonítanak Moszkvában annak a ténynek, hogy mindkét német állam: az NSZK is, az NSZK is támogatásáról biztosította a megállapodást. Nem került el a szovjet sajtó figyelmét az NSZK kormányának a kijelentése, amely szerint kész megvitatni az NSZK-val az NSZK és a Nyugat-Berlin közötti közlekedés problémáit. Politikai megfigyelők a megállapodást közvetlen összefüggésbe hozzák az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott „béképrogram” végrehajtásával, hiszen a berlini tárgyalások sikeres befejezése ennek a programnak egyik fontos célkitűzése volt. Ugyanakkor rámutatnak: a nagykövetség megegyezése csupán egy lépés a végéig, a kollektív biztonsági rendszer megteremtése felé.

A „parlamentari választásokkal” kezdődő sajnai választási komédia az október 3-i elnökválasztás előjátéka. A színpadok mögött tartózkodó amerikai rendezők, mindegyiknél Bunker sajnai nagykövet, szovjet vélemények szerint, moskvai Thieu elnök személynében vélik megtalálni azt az ürügyet, amelyre a to-

vábbiakban hivatkozhatnak, amikor a világközvélemény előtt igazolniuk kell indokainak agresszív háborújuk folytatását, Érdekes fejleménynek tekintik Moszkvában, hogy a színpadon való részvételt még az olyan amerikai zsoldban álló személyiségek is megtagadják, mint Nguyen Kao Ky alelnök, akiknek — mint az ABC rádióállomás kiadványában — az amerikai nagykövetség bőkezű jutalmat ígért „fellépéséért”.

A szovjet lapok egyébként hangoztatják, hogy a sajnai „elnökválasztások” kiméretele végsofok nem oszt és nem szoroz. Miként a Pravda hírmagyarázója, Nykolaj Bragin írja, „Washington semmiféle manőverrel nem képes gyengíteni a vietnámi nép és az összes indokainak hazafiak eltökéltségét az agresszív tervek megüjtésére. A térség népeinek igazságos küzdelmét a haladás és a béke roppant erői támogatják.”

Dajan izraeli hadügyminiszter elhangzott szelsőséges hangú rádiónyilatkozatát, különösen a megszállt területek bekebelezésére vonatkozó kijelentéseit, a szovjet sajtó egybehangozóan „botrányosnak” minősítette. Dajan annyira elvetette a sulyot, hogy Golda Meir és a Fehér Ház egyaránt kénytelen volt visszavonulni. A szovjet sajtó rámutat: a tények azt tanúsítják, hogy az izraeli hatóságok a megszállt területeken, elsősorban a Gazai övezetben, már nem elégednek meg a „kollektív megtorlás” eddigi alkalmazott rendszerével: a razzziákkal, tömeges leirtóztatásokkal és polgári személyek meggyilkolásával.

Hatalomátvitel Bolíviában

Torres üzenete Bolívia népéhez

Bolíviának új elnöke és új kormány van. Az előző elnök — Juan José Torres tábornok — Peru bolíviai nagykövetségén kért és kapott menedéket. Véres, fegyveres harcra zárult le a legszegényebb latin-amerikai országban az a tízhónapos, jelentős szakasz, amely

alatt több történt az ország önállóságának biztosítására, a dolgozók életének megjavítására, mint a Torres-kormány hatalomra jutását megelőző tíz évben.

Még az első, januári sikertelen puccskísérlet után az egyik nem baloldali vezető politikusként következett mondta: „A Torres-kormány Bolívia eddigi leghaladóbb programját hirdette meg, de látni kell, hogy a jobboldali támadások veszélye nemhogy csökkent volna, hanem állandóan erősödik. Puccsra készül a bolíviai anarchia, amelynek kiváltásait veszélyeztetli a Torres-kormány politikája, és puccsra készül a hadsereg tisztjeinek 80 százaléka. Rézben azért, mert az Egyesült Államokhoz és a leggazdagabb bolíviai körökhöz fűződő érdeklődés nyilvánvaló, részben pedig azért, mert a hadsereg vezetése soha nem volt egységes. Csak a kormány hatá-

rozott és következetes baloldali politikája lesz képes elhárítani a megismétlődő jobboldali támadásokat.” A múlt héten kibombázta fegyveres hatalomátvétellel szemben kevésnek bizonyult a Torres-kormányhoz hű katonai és munkásegységek ereje.

Az új elnök — Hugo Banzer Suarez, Bolívia volt katonai attaséja — kabinetjében azonnal belügyminiszeri tárcával jutalmazta meg Selich ezredest, aki az amerikaiak által kiképzett elit alakulattal, a legnagyobb szerepet játszotta a hatalomátvitelben, s aki korábban Che Guevara partizanalakulatának felszámolásában szerzett „érdemeket” magának.

Ami a Torres-kormányt illeti, annyi bizonyos, hogy a baloldali erőkkel szembeni nagyobb bizalom nem tette volna ilyen könnyűvé a Santa Cruzban — vagy másutt — előkészített puccsot.

„A második csatában végleges győzelmet aratunk majd a reakció fölött”

Juan José Torres, volt bolíviai elnök, 33 hivatással együtt La Pazból Peru fővárosába, Limába érkezett, miután a volt elnök a bolíviai jobboldali lázadók győzelme után Peru La Paz-i nagykövetségén kapott menedéket. Torres és a többi baloldali politikust a perui légierők egyik repülőgépe szállította Limába.

Elutazása előtt Torres titkos csatornákon az ország lakosságához szóló üzenetet juttatott el a bolíviai sajtóhoz. Ebben a tábornok kifejezte azt a meggyőződését, hogy Bolíviában a reakció minden mesterkedése ellenére végül is győzni fog a forradalom. „Az első csatát elvesztettük — hangzott —, a második azonban meg fogjuk nyerni, s ezúttal végleges győzelmet aratunk az imperializmus, a reakció fölött. A nép legyőzhetetlen, és nincs olyan erő, amely véglegesen meg tudná fosztani szabadságát.”

Torres tábornok figyelmeztette az ország baloldali erőt,

hogy óvakodjanak a kétségbeesett lépésektől. „A forradalmároktól azt kérem, hogy ne kockáztassák szükségtelenül az életüket, és a döntő ütközet idejét kivárva, őrizzék meg erőiket.”

Torres a reakció ideiglenes győzelmének okairól szólván hangoztatta, hogy a forradalmárok között nem volt teljes az egység, és a döntő pillanatban nem állt elég fegyver rendelkezésre.

Antonio Arguedas, volt bolíviai belügyminiszter a külföldi sajtónak adott nyilatkozatában rámutatott arra, hogy a CIA, az amerikai titkosszolgálat szervezte a baloldali kormány megdöntésére szőtt összeesküvést. A volt belügyminiszter hangoztatta, hogy az ország lakossága nem csatlakozott a lázadókhoz, majd felszólította a forradalmi erőket, hogy tömörüljenek egységfrontba a bolíviai reakcióval és a neokolonialistákkal szemben.

Párharc Washingtonban

Egyéni tulajdonságok, bizonyos politikai nézetkülönbségek, valamint az események alakulása szembeállíthat politikuskokat egymással: Washingtonban csaknem pattanásig feszült a légkör Henry Kissinger és James William Fulbright, és James William Fulbright, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnöke között.

A svájci Die Weltwoche írja, hogy Henry (Heinz) Kissinger — aki egyébként „a washingtoni kórtérpartik sztárja, az örök agglégény, a nők bálvány” — Nixon után a legfontosabb ember a Fehér Házban. Általában mindenki megszokta, hogy Kissingerben — és ne Rogersben — lássa az Egyesült Államok külügyminiszterét.

James William Fulbright úgy ismeretes, mint az amerikai politikai élet egyik mérsékelt egyénisége — a Demokrata Párt liberális szárnyának kiemelkedő alakja —, aki sok kérdésben realisztikus nézetet vall, és jó ideje követeli az amerikai külpolitika felülvizsgálatát, illetve átcélokészítést. Pontosán nem lehet meghatározni, mikor is kezdődött a párharc: tény, hogy Fulbright kampányt indított — úgymond — a korlátlan elnöki hatalom ellen, s e kampány céljait Nixon mellett Kissinger is ott áll...

Fulbright elsősorban azt kifogásolta és kifogásolja, hogy a szenátus külügyi bizottsága lassan „ármék-bizottsággá” válik —, mert

a Nixon-Kissinger-duó ügyet sem vet a „szenátusi demokratizmusra”, és úgy hozza döntéseit a legfontosabb kérdésekben. William Fulbright ékes példaként említi a titkos Pentagonumdokumentumok leleplezésével kapcsolatban, hogy a „kormány rendszeresen becsapja a kongresszust és az egész amerikai közvéleményt... Ideje helyreállítani

a kongresszus szerepét a legényesebb külpolitikai kérdések eldöntésében”.

A külügyi bizottság nyilatkozatot tett, amely — ha nem is névre címezve —, de elsősorban Nixonhoz és Kissingerhez szól: „A kongresszusnak saját tájékoztatási forrással kell rendelkeznie, hogy ne legyen ráutalva kizárólag a kormányhivatalok késedelmes információira...”

Íme, néhány „elfelejtett” információ. Nixon és Kissinger újszólván négy-szer között tanácskozott a párizsi vietnámi értekezleten kialakítandó USA-állapponról. (Mint ismeretes, az amerikai delegáció Párizsban nem adott érdemteljes választ a DIFK békés rendezési javaslatára.) — A külügyi bizottság követelte, hogy a CIA (Központi Hírszerző Hivatal) ne csak az elnököt és „másokat” tájékoztasson a VDK területe elleni ismétlődő amerikai légitámadásokról, hanem a szenátus és a képviselőház bizottságait is. — Fulbright nézetének egyik támogatója, a befolyásos Symington szenátor kijelentette: „Nem tudjuk, hogy mi történik a hátunk mögött Kambodzsa-ban és Laoszban.” Egy másik ülésen pedig a külügyi bizottsági tagok elvtették azt a módszert, hogy „utolsóként kaptak tájékoztatást” Kissinger pekingi vilámlátogatásáról, valamint Nixon idevonatkozó terveiről.

Úgy tűnik, immár klasszikussá válik James William Fulbright megállapítása: „Ha még a jelenlegi egyetemista korú nemzetdek életében elpusztul a demokrácia Amerikában, az nem az oroszok, vagy a kínaiak, és semmiképpen sem a vietnámi kommunisták műve lesz...”

A szenátus külügyi bizottságának elnöke bizonyára tudja, kinek a műve lesz ez...

Amerikai tudósok látogatása az uljanovszki atomreaktor-intézetben

A szovjet állami atomenergia-bizottság meghívására a Szovjetunióban tartózkodó amerikai atomtudós-küldöttség felkereste a Volgparti Uljanovszk városában levő atomreaktor műszaki kutatóintézetet. A vendégek megismerkedtek az atomreaktorokkal és a sugárzáskémiai központ tevékenységével. Az amerikai tudósok nagy érdeklődéssel tekintettek meg az 1969-ben üzembe helyezett kísérleti reaktort.

A Lunohod befejezte a tizedik holdnap munkaprogramját

Befejeződött a Lunohod szovjet automata holdjármű 10. holdnapjának munkaprogramja, amelynek alapján részletesen ellenőrizték, hogyan működnek különböző munkaviszonyok között a fedélzeti berendezések és a gépegységek több hónapos holdtartózkodás után.

Az augusztus 2-től 16-ig tartó holdnap alatt az önjáró sikeresen végrehajtotta az előirányzott tudományos és műszaki vizsgálatokat és kísérleteket.

KISLEXIKON A DOLLÁRVÁLSÁGHOZ

A világsajtóban tovább gyűrűzik a Nixon-bejelentések visszhangja a dollárértékelésről, az amerikai gazdaság nehézségeiről, az inflációról és a növekvő munkanélküliségről. Nap nap után olyan kifejezések bukkanak fel az újságok hasábjain, amelyek korábban csak a pénzügyi szakfolyóiratokban szerepeltek. Az alábbi kislexikon néhány gyakran használt gazdasági fogalmat magyaráz meg.

ÁR-ES BÉRPOLITIKA: Ez is a gazdasági befolyásolás eszköze. (Az árak és a bérek befagyasztható az augusztusi Nixon-intézkedés első helyen említett.) A tőkésállam az árak és a bérek rögzítésével (befagyasztásával) az inflációt próbálja mérsékelni. A bérek befagyasztását a gyártó tulajdonosok szívesen végrehajtják, hiszen az profitjukat növeli, az árbebefagyasztást viszont (különösen az Egyesült Államokban) a jogszabályok bonyolultsága miatt legtöbbször csak papíron valószínű meg. Például most a Nixon-féle árbebefagyasztást a tőkés vállalatoknak nyújtott adókedvezmény kompenzálja, amelyhez a fedezetet az állami tisztviselők esedékes fizetéseimelésének az elhalasztása, illetve ösztönzéses elbocsátása adja.

KAMAT, KAMATLÁB: A kamatot a pénzügyi használatért járó díj. A kamatláb jelzi, hogy bizonyos időszakonként (általában évente) a kölcsön összegének hány százalékát kivétől kamatot kell fizetni. A központi bank (amely a tőkésállam pénzügyi politikájának legfőbb végrehajtója) a hivatalos kamatláb emelésével, illetve csökkentésével

határokat elérékor nem lép közbe, vagyis a dollár ára a kereslet-kínálat szabályainak megfelelően, szabadon alakul. Lebegő árfolyamot vezetett be az NSZK, Hollandia és korábban Kanada. A lebegő árfolyamú valuták országában a túlértékelt dollár valódi értékén kerüli forgalomba. Az NSZK-ban például a dollár ilyen módon tíz százalékkal leértékelt (vagy a másik oldalról nézve, a márka értéke feljebb szökött a dollár viszonylatában).

LEBEGŐ ÁRFOLYAM: A Bretton-woodszi megállapodás szellemében a tőkésországok valutáinak a dollárhoz viszonyított árfolyama a hivatalos átváltási aránytól felfelé és lefelé egyaránt csupán egy százalékkal térhet el. Ha a tőkésországok pénzpiacain (a pénzpiacok) az árfolyam változása meghaladja az egy százalékot, akkor az illető ország központi bankja dollárválsággal lép közbe a piacra (vagyis újabb keresletet teremt a dollár iránt), feljebb megy a dollár ára. Ellenkező esetben a bank dolláreladással szorítja lejjebb a dollár túl magas árfolyamát.

A lebegő árfolyam lényege: a központi bank az egyszázalékos

élénkíti a gazdasági tevékenységet, a beruházásokat. Ha alacsony a kamatláb, az „olcsó pénz” ösztönzi a beruházásokat, illetve — ha emelkedik a kamatláb — a „drága pénz” a beruházások helyett inkább a bankokba áramlik, ezzel mérsékelve a gazdasági tevékenységet.

LEÉRTÉKELÉS: Leértékelték egy adott tőkésország valutáját, tehát a valutának a dollárral szembeni leértékelése a dollárban kifejezett árfolyama csökken. (Például az angol font az 1967-es leértékelés előtt 2,5 dollárt ért, a leértékelés után árfolyama 2,4 dollárra zsugorodott.) A leértékelésnek komoly gazdasági hatása van az ország bel- és kül-gazdasági kapcsolataira. Az az ország, amely leértékelt valutáját, egyúttal növeli exportcikkeitnek versenyképességét a világpiacra, importja viszont visszacsúszik, mert az importcikkek árai emelkednek.

FELÉRTÉKELÉS: A helyzet fordított: a felértékelést végrehajtó országok számára kedvezőbbé válik külföldön vásárolni, saját terméket viszont megdrágulnak a világpiacra, 1969-ben az NSZK 8,5 százalékkal felértékelt a márkát, mert kereskedelmi mérlegének krónikus többletét miatt nagy mennyiségű külföldi pénz — elsősorban dollár — halmozódott fel az országban.

Bonn jóváhagyta a négyhatalmi egyezménytervezetet Pompidou üdvözölte a megállapodást

„A Nyugat-Berlin státuszára vonatkozó négyhatalmi megállapodás-tervezet új szakaszt nyit a kelet-nyugati kapcsolatok fejlesztésében, és különösen kedvez az európai biztonsági értekezlet összehívásának” — közölte Léon Hamon, a francia kormány szóvivője, a minisztertanács ülésének befejeztével.

A francia köztársasági elnök, Georges Pompidou üdvözölte a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország megállapodás-tervezetét — mondotta a szóvivő, majd hozzáfűzte: a kormány „kiegyensúlyozott kompromisszumként” értékelte a kidolgozott dokumentumot. A minisztertanács véleménye szerint a megállapodás lehetővé teszi

majd a lakosok életkörülményeinek javítását, és kiküszöböli azokat a nehézségeket, amelyek 25 éven keresztül folytonosan akadályozták a Kelet és a Nyugat közötti kapcsolatokat új alapokra helyezését.

A nyugatnémet kormány minisztertanácsai ülésén jóváhagyta a négy nagyhatalom nagykövetei által Nyugat-Berlin kérdésében kidolgozott egyezménytervezet szövegét.

A nyugatnémet kormány nyilatkozatban jelentette be, hogy az európai enyhülés irányába tett lényeges hozzájárulásnak tekint a négy nagyhatalom képviselőinek nyugat-berlini megállapodását, és annak aláírása után kész haladéktalanul tárgyalásokat kezdeni az NSZK kormányával.

A Közös Piac heves támadása a Nixon-program ellen

A Nemzetközi Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) rendkívüli tanácsulást hívott össze a szervezet székhelyén, Genfben. A tanácskozás a dán nagykövet elnöklésével kezdődött. Összehívásának oka, hogy a tagországok megvizsgálják, mit tehetnek a legújabb amerikai gazdaságpolitikai intézkedések, elsősorban az amerikai behozatalra kirótt protekcionista többletvám bevezetése után.

A tanácsülés megnyitását követően Nathaniel Samuels, gazdasági kérdésekben illetékes amerikai külügyi államtitkár ismertette röviden azokat az okokat, amelyek az amerikai kormányt az ismert intézkedések megtételére kényszerítették. Az intézkedéseket „időlegeseknek” nevezte, és az amerikai fizetési mérleg állapotaival indokolta őket.

Ezt követően a Közös Piac tagországa közös állappon-

tot dolgozott ki, s ezt a szervezet képviselőiben Ralf Dahrendorf, az Európai Közösségek Bizottságának nyugatnémet külkapcsolatokért felelős tagja ismertette a tanácsülésen. Dahrendorf felszólalása valóságos kirohamás volt az Egyesült Államok ellen. Élesen elítélte a protekcionista intézkedéseket.

Kijelentette, hogy a Közös Piac kereskedelmi ellenintézkedésekhez folyamodik, ha Washington nem szünteti meg a 10 százalékos többletvámot. „A jelenlegi helyzet az Egyesült Államok eddigi politikájának eredményeként jött létre, nem a többi ország hibájából, nincs joga tehát most a GATT szabályaihoz utköző módon a többiekre hátrálni a „terhet” — hangoztatta a Közös Piac képviselője. Követelte a „hatok” nevében, hogy az Egyesült Államok „a lehető legrövidebb időn belül” érvénytelenítse a GATT szabályaihoz utköző intézkedéseit.

A tanú a büntető eljárásban

Számos esetben próbálkoznak egyes elítéltek törvényességi óvás iránti kérelemmel. Indokként a következőket jelölik meg: „Egy tízéves gyerek tanúvallomása alapján ítélték el. — Mindössze egy személy látta az esetet, pedig legalább két tanú kellett volna ahhoz, hogy bűnösnek tekintsen a bíróság. — A sértett rokonai voltak a tanúk, pedig rokon tanúvallomása nem fogadható el.” — Találkozunk olyan esettel is, hogy az elítelt maga is elismerte bűnösségét, mégis bizott a törvényességi óvás iránti kérelem sikerében, mert „rokonok voltak a tanúk, és más tanú nem is volt”.

A fenti vélemények azt mutatják, hogy sokan nem ismerik a törvénynek a tanúra vonatkozó rendelkezéseit, és súlyos tévedésben vannak. A tévedés eloszlátása végett szükséges röviden foglalkozni a tanúk szerepével, vallomásuk értékével.

Előjáróban hangsúlyozni kell, hogy büntető eljárásunk egyik alapelve

a bizonyítás és a bizonyítékok.

A bíróság szabadon felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás kiderítésére alkalmas lehet. A köztudottak nélküli bizonyítási rendszer azt jelenti, hogy egy tanú vallomásának értékelésénél nem kell tekintettel lennie a bíróságnak sem a tanú életkorára, sem rokonai kapcsolatára, és természetesen nincs jelentősége a tanúk számának sem. Ez az alapelv már önmagában cáfolja a bevezetőben idézett téves nézeteket. Szükséges azonban, hogy közelebbről is megvizsgáljuk a tanú fogalmát, szerepét, vallomásának jelentőségét.

Figyelemre méltó, hogy a jogszabály a tanúvallomást a bizonyítékok között felsorolja, de a tanú személyét, életkorát, vagy rokonai kapcsolatát illetően semmiféle kötöttséget nem ír elő. Azt azonban meghatározza: kit kell tanúként kihallgatni. E szerint: „**Tanúként azt kell kihallgatni, akinek az ügy eldöntéséhez szükséges tényről tudomása van.**”

Mit lehet ebből kiolvasni? A jogszabály egyetlen szövege sem utal arra, hogy tanú csak felnőtt ember lehet. Az ügy eldöntéséhez szükséges tényről tudomása lehet akár egy 6-7 éves gyermeknek is, tehát ez a **gyerek is kihallgatható tanúként**. Sok esetben előfordult pl., hogy éppen ilyen 6-7 éves gyerek tud adni megfelelő személyleírást. Konkrét ügyben kimondta a Legfelsőbb Bíróság, hogy a gyermek is kihallgatható tanúként. A konkrét ügyben a 8 éves gyermek az események lefolyását értelmesen, összefüggően adta elő. Az a tény, tehát, hogy a tanú gyermekkorban van, a kihallgatásának nem akadály. Hangsúlyozta azonban a Legfelsőbb Bíróság, hogy a gyermektanú szavahihetőségét mindig a legnagyobb alaposággal kell ellenőrizni. Miután a konkrét ügyben a 8 éves gyermek tanúvallomása minden szempontból szavahihetőnek bizonyult, a Legfelsőbb Bíróság elutasította a fellebbezést.

A tanú fogalmának előbbi meghatározásából nyilvánvaló az is, hogy a konkrét tanúvallomás értékelésénél egyáltalán nem játszik szerepet a tanúk száma. Pl. Nagy János bűnügyében a Legfelsőbb Bíróság kiemelte, hogy

egyetlen tanú vallomása is elfogadható

bizonyítékként. Rámutatott a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a bíróság a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, és szabadon felhasználhat minden bizonyítékot, amely a tényállás kiderítésére alkalmas lehet. Természetesen ha csak egy tanú bizonyít valamely ténnyt, a bíróságnak fokozott gondot kell fordítani a körülményekkel szemben, hogy a tanú érdeke-

lenségét és vallomásának hitelességét, érdemlőségét kutathatja. Nagyon szakszerűtlen és jogszabály ellenes tehát az a vélemény, hogy „egy tanú, nom tanú”.

Nem olvasható a tanú fogalmának meghatározásában a „rokon” szó sem. Más szóval: nincs olyan kitétel a jogszabályban, hogy tanúként csak azt lehet kihallgatni, aki nem rokona a terheltnek. Tanúként azt kell kihallgatni, aki tud valamely, az ügy eldöntéséhez szükséges tényről. Ha csak rokon tud ilyen tényről, a **rokon vallomása is lehet döntő bizonyíték**, természetesen akkor is, ha a sértett rokonáról van szó a bíróság — mint mindig — ilyen esetben is fokozott gondot vizsgálja a rokon tanúvallomásának szavahihetőségét. Minden alapot nélkülözve tehát az a vélemény, hogy a sértett rokona nem lehet tanú. A rokon kapcsolatnak — értsd: hozzátartozó — a terhelt szempontjából van jelentősége. A jogszabály értelmében u. i. a tanúvallomást megtagadhatja a terhelt hozzátartozója.

Hivalkozni lehet arra is — a téves véleményekkel szemben —, hogy a jogszabály külön rendelkezésben meghatározza, kit nem lehet tanúként kihallgatni. E rendelkezés az életkort, a sértettel való rokonkapcsolatot nem jelöli meg a tanúkihallgatás akadályaként. Bővebb érvelés helyett idézzük a jogszabályt!

„Nem lehet tanúként kihallgatni

a terhelt védőjét arról, amit a terhelt vele, mint védőjével közölt, azt, akitől testi vagy szellemi fogyatékossága folytán helyes vallomást nem várható.” A jogszabályok idézése mindenkit meggyőzhet arról, hogy a tanúvallomás értékelése nem függ sem a tanú életkorától, sem a tanúk számától, sem a tanú és a sértett közötti rokon kapcsolatától. A bíróság mindig a tanú értelmi képességét, szavahihetőségét veszi figyelembe, és természetesen az összes többi körülményre is figyelemmel fogadja el a tanú vallomását bizonyítékként.

A kételkedők meggyőzése érdekében tegyük fel nyíltan és őszintén a kérdést: helyese-e, hogy a jogszabály a fentebb idézett módon rendelkezik, s nem lenne-e célszerűbb, ha például a rokon tanúk vallomását nem engedné elfogadni a jogszabály. Nem nehéz felismerni, hogy ilyen szabályozás esetén számos büntett megtorlatlanul maradna. Bővebb érvelés helyett nézzünk és

elmezzünk néhány gyakorlati esetet!

Imrik János terhelt lakásába csalogatta K. J. 9 éves kislányt és megérőszakolta. A gyereket megfenyegette, hogy ha valakinek elmeséli a történetet, megöli. A kislány elmondta szüleinek az esetet, akik megítették a feljelentést. Imrik János terhelt a bűncselekmény elkövetését tagadta. A sértett vallomása és az orvoskérői vélemény alapján a bíróság a terheltet négyévi szabadságvesztésre ítélte. Milyen egyszerű lenne a felelőség alól a kibúvás, ha gyerek vallomását nem lehetne bizonyítékként elfogadni! Közismert dolog, hogy különösen az erőszakos nemi közömbösítés bűntette — az esetek többségében — mások jelenléte nélkül valósul meg. Ha a sértett még gyermekkorú, nem lehetne bizonyítani éppen a gyermekkorú sértett terhére elkövetett bűntettet, illetve az elkövető személyét. Más szóval: ha a jogszabály nem engedné elfogadni gyermek tanúvallomását, Imrik János minden következmény nélkül úszta volna meg ezt a minden szempontból súlyosan elbírálandó bűntettet.

Érdekes és tanulságos Kecsmár István bűnügye is. A

terhelt éjjel bemászott az egyedül élő 84 éves sértett lakásába. A sértett felriadt a neszre, de nem mert szólalni. Kecsmár István a sértett székereyéből kivett 4 lepedőt és kb. 1500 forint készpénzt. Megnyugvással látta, hogy a sértett alszik, t. i. lámpával rá is világított. A sértett azonban fenn volt, és látta, hogy a terhelt nagyon magas, és az egyik karja hiányzik. A nyomozás gyorsan eredményre vezetett. Kecsmár István tagadta a bűntett elkövetését. Döntő szerepet játszott a sértett tanúvallomása. Kecsmár István valóban 190 centiméter magas, a jobb karja könyöktől lefelé hiányzik. A házkutatás során megtalálták a 4 db lepedőt is. A lényeg az, hogy a sértettől kapott pontos személyleírás és egyéb adatok alapján a bíróság bűnösnek mondta ki Kecsmár Istvánt, és el is ítélte. Az ügyben — mint látható — döntő szerepet játszott a sértett tanúvallomása. Ha a jogszabály azt mondaná, hogy egy tanú vallomása nem elegendő, Kecsmár István a tagadással mentesült volna a megérdemelt büntetés alól.

Gyakori az is, hogy a bűntett elkövetésénél a sértett és annak rokonai vannak jelen. Nem nehéz belátni annak fontosságát, ha ilyen esetekben a jelen levő rokonok (hozzátartozók) tanúvallomása nem lenne elfogadható. Ilyen szabályozás egyrészt jogbizonytalanságot teremtene, másrészt szinte menedéket biztosítana a bűntett elkövető számára. A jogszabály egyébként külön biztosítékot nyújt annak érdekében is, hogy egyetlen tanú se nyilatkozzék felelőtlenül. Minden tanút u. i. a kihallgatás megkezdése előtt figyelmeztetni kell

a hamis tanúzás

következményeire. A hamis tanúzás büntetett súlyosabb esetben 12 évi szabadságvesztéssel rendel büntetni a törvény.

Találkozunk olyan panaszokkal, hogy a tanú meg sem jelent a tárgyaláson, a bíróság mégis bizonyítékként fogadta el a tanú rendőrségi vallomását. Tudni kell: erre is van lehetőség. A jogszabály u. i. az alábbiak szerint rendelkezik: „Fel lehet a tárgyaláson olvasni annak a tanúnak a nyomozás során tett vallomását, aki a tárgyaláson egyáltalán nem, vagy csak rendkívüli nehézséggel lenne kihallgatható, aki a tárgyaláson a vallomástételt törvényes ok nélkül megtagadta, vagy akinek a tárgyaláson tett vallomása a nyomozás során tett vallomásától eltér.”

A tanúvallomás tehát bizonyíték, mégpedig személyi bizonyíték. Nem megalapozott és helytelen az olyan nézet, hogy csak a tárgyi bizonyítékok megbízhatók. A tárgyi bizonyítékok u. i. önmagukban igen gyakran nem alkalmasak az események közötti összefüggések helyes megvilágítására, és ezért tévútra vezethetik a nyomozást. A helyes álláspont szerint **mind a személyi bizonyítékok (tanúk), mind a tárgyi bizonyítékok feltárására szükség van.**

Befejezésül ismételnem szeretném hangsúlyozni, hogy nem érdemes törvényességi óvás iránti alaptalan kérelemmel kísérletezni. Alaptalan minden olyan kérelem, amely csak azért vitatkozik egy tanúvallomással, mert a tanú gyermekkorú volt, vagy a sértett rokona, illetve mert csak egyedüli tanú volt. Ez a körülmény egyáltalán nem ad alapot annak feltételezésére, hogy az adott ügyben törvény-sértés történt.

dr. G. I.

A Heti Híradó XV. évfolyam 33. számában megjelent keresztmetszeti helyes megjelölés: **Életünk napjai közül egyik sem annyira kárba vesztett, mint az, amelyen nem neveltünk.**

Könyvtalimat nyertek: Koszta Tibor elítelt, Balassagyarmat; Lappint László elítelt, Máriaonostya; Németh László elítelt, Győr; Papp Tibor elítelt, Kecskemét; Varga Pál elítelt, Sopronkőhida.

AZ ÉN

ANYÁM...

Az én anyám már

nagymama.
Kecszárán két erek,
Barna haja fürtjeiben
Ezüst szálak fénylenek.

Télen, nyáron követ síkál,
Ebédet főz, mosogat,
Megvárja a ruháinkat,
Mikor lyukas vagy szakadt.

Ejszaka sem alszik sokat,
Álmainkat vigyázza.
Unokáját simogatja,
Csillapult-e a láza?

Vége mikor pihenhetne,
Hozzám címez levelet,
Melynek minden betűjéből
Sugárzik a szeretet.

Az én anyám már nagymama,
Állait gond terheii.
Szívemben sok szomorúság,
Én okoztam mind neki.

Németh József elítelt
Föv. Közp. Bv. Int.

Szerkesztői üzenetek

EGER: Vernyik János elítelt Rozál című versét megkaptuk. Megértjük érzelmeit, de leírásának külső formája, azaz a verse nem tükrözi híven a belső tartalmát. Próbálja meg talán prózában leírni gondolatait. Ezt a verset nem tudjuk közölni.

DEBRECEN. Körtvélyesi Irén elítelt részére a könyvet elküldtük. Nevelőjétől érdeklődjék utána.

SZÉKESFEHÉRVÁR: Túri Kálmán elítelt. Az ismeretlen ismerős c. írásának alapgondolata jó, mondanivalója tanulságos. Kár, hogy a nehézkes megfogalmazás, a nem mindig hihető, nem eléggé létszerű részletek miatt közölni nem tudjuk. Próbálkozzék újabbal! Próbálja meg tömörebben, hitelesebben ábrázolni belső életét, vagy a kült élet egy-egy érdekesebb, tanulságos eseményét.

SÁTORALJAJHELY: Serregi János elítelt. A levelében felvetett kérdésekre — több más érdeklődővel együtt — a tanú a büntető eljárásban című, a Heti Híradóban megjelenő cikksben választ kaphat. Ami saját ügyét illeti, a szerkesztőségnek nem feladata konkrét ügyekben eljárni.

Dicsérendő szándék

A találkozás első percében úgy tűnt, mintha Csuti Sándorné természetesnek venné, hogy erre a beszélgetésre büntetés-végrehajtási intézetben kerül sor. Csaknem kedélyesen részletezte:

— Végeredményben nekem már van egy jogerős ítéletem. Joggal behatolásért nyolc hónap. Amiótt pedig újra előzetes vagyok... állítólag garzdaság. Hivatalos helyiség folyosóján hangoskodtunk, tettünk olyan megjegyzéseket, amelyek meghaladták a jó ízlés határát.

— Tárgyalás után történt. De a megjegyzések személyeket is sértettek. Nem gondoltuk, hogy ebből ekkora ügy is lehet. Egy helyett most két ítéletem lesz.

Alig húszéves. Zárkafelelős. — Olyan gyorsan megismertem a börtönzabályokat, hogy máris közösségvezető lehet? — kérdeztük.

— Igyekszem rendszeren viselkedni. Meg aztán — tette hozzá szemléltetve — nem ez az első szabadságvesztés-büntetésem. A fiatalkorúaknál kezdtem. Az én magatartásommal azonban még egyetlen büntetés-végrehajtási intézetben sem volt probléma. Legutóbb is sok dicséretet kaptam. Most

A szülő jót akar

A tíz év előtti nyolc hónapból sok keserű emlékek száradult. Fialat kora optimizmusával és dicsérendő szándékkal hagyta el a börtönt. Ha találkozott valamelyik ismerősével, és szóba került a nyolc hónap, illetve a börtön, Imre szemléltetve vallotta be, hogy élete legnagyobb felelőtlenségét követte el. — „Nagy szegénységben voltam, de tudok másként is viselkedni.” — Később olyan hírt terjedt el róla a néhány ezer lelkes számlálós Békés megyei községben, hogy derék, jó munkás fiatalember vált belőle. Alig tette le a szerszámot az üzemben, rohant haza a szüleinek segéti. Kerítést javított, kapált. Boldog volt, ha azt mondhatta idős szüleinek:

— Pihenjenek csak nyugodtan, mindent megcsináltam. Az udvart holnap rakom rendbe. Ma sem tudja megmagyarázni, miért, de egyre szűkebbnek érezte a kisközség adta lehetőségeket. Többre vágyott annál, amennyit a helyi üzem biztosított számára. Így mondott búcsút az otthonnak, és sodródott távoli vidékre: Békésből Komárom megyébe. Biztosabb jövőt látott az iparilag fejlettebb területen. Elutazását azonban megelőzte egy beszélgetés a szülőjével. Különösen az édesapját érintette érzékenyen, amikor bejelentette:

— Elmegyek hazulról. De ez már nem lepheti meg édesapámakat, hiszen szoltam róla korábban. Elmondtam, milyen terveim vannak.

— Azt hittem, nem több ez a szándék gyerekes meggondolatlanágnál — szomorodott el az apa. — Arra számítottam, hogy a kisebb fiam is bedolgozza magát apja régi munkahelyén, s lesz valaki a családban, akinek átadhatom a műhelyt. A bányára nem számíthatok, nagyobb csoportnál üzemvezető. Nehéz dolog ez, fiam, Nyugodtabb vagyok, ha körülöttem vagyok. Könnyebben segíthetnék egymásnak. Hol kéresselek, ha esetleg baj érne bennünket?

— Minden héten hazalátogatok.

— Már ameddig. És azt hiszed, sokat jelent egy közösen elfogyasztott vasárnap ebéd? Nem szeretem, ha a fiamat csak vendégként látjuk itthon. Anyádnak is ez a véleménye.

— Szeretném, ha megértenelek.

— Mi sem kérünk tőled mást.

Jó tíz év távlatából ismeri el Imre, mint előzetes az esztrogomi bv.-intézetben:

— Akkor követtem el életem második nagy bűntudását, amikor nem hallgattam a szülemre. Biztos vagyok abban,

hogy nyugodt életem lett volna velük. Nem hiszem, hogy mindez megtörtént volna velem.

— Sok van a rovásán? — kérdeztük a szomorkodó fiatalembertől.

— Halált okozó súlyos testi sértésben mondott ki bűnösnek a bíróság. Először emberölési kísérlet volt a vád ellenem. Iszogatók közben szóváltás, pofozkodás, verekedés. Ez lett a vége. Nagyon bánt. Ami pedig a kérdést illeti: nem ki zárólag a börtönbüntetést a következménye a bűncselekménynek. Fialat vagyok, jól bírom magam, majd dolgozom, és szép lassan letelik az ítélet. Mi lesz azonban a két gyerekkel és az öregekkel?

— Gyerekekről nem volt szó eddig...

— Pedig kettő van. Örülök, hogy a fiam szeret tanulni. Elégedett vagyok a 4,2-es bizonyítványával. Sokat tudnak ezek a mai gyerekek. Amíg volt rá lehetőség, bejárt hozzám a munkásszállásra, és együtt tanultunk... Elfelelttem mondani, hogy miután eljöttem hazulról, megköszöntem... Jó volt együtt tanulni a gyerekekkel... Megcsináltuk a lelkét, aztán játszottunk a lelkét, aztán játszottunk. Szegény kislányomat — a második feleségem születe és nevelő — sajnos baleset érte, de szépen meggyógyult. Szóval, két feleségem is volt. Amíg rendszeresen dolgozom, pontosan fizetem a gyermektartást. Ezer forint körül kapott havonta a két gyerek. Azt is tudom persze, hogy pénzzel nem pótolható az édesapa... Nehéz volt elbúcsúzni a fiamtól. Az az érzésem, hogy sokáig nem láthatjuk viszont egymást.

— Kitől tudja, hogy a fia szorgalmasan tanul?

— Az édesanyjától. Kétszer látogatott meg, amióta letartóztatott.

— Említette, hogy a kislányát baleset érte...

— Nem az édesanyjától tudom. Nincs vele kapcsolat. Egyébként — legyint keserűen — erre a házasságra nem került sor, ha időben észlezték térelt. Egy fogadás eredménye. Nem is tarthatott sokáig... Nagyon tarka volt az életem, amióta elhagytam a szülői házat. De mindennél maradandóbb nyomot hagyott bennem a letartóztatásom utáni találkozás édesanyjammal. Mindössze annyit kérdezett, amikor meglátott: „Mi történt, fiam, hogy bilincsben látalak?” — és összeesett. Édesapám is sírt, pedig kemény természetű ember. Nem tudom elfelejteni ezt a jelenetet.

— Úgy gondoljuk, nem is árt időnként felidézni ezt a találkozást.

— ács —

— Olyan rossz ott nekik? — Ezt nem mondtam. Bizonyos szempontból nagyon is jó ott a gyerekeknek. Minden megkaptak, egyet kivéve: az igazi szülői szeretetet. Hiába tesz meg mindent egy gonosz azért, hogy a gyerek ellátása kifogástalan legyen, a gonosz akkor is gonosz marad, nem pedig édesanya. És ragaszkodjon bárhogy is egy gyerek a gondozóhoz, nem az édesanyjához ragaszkodik. Tapasztalatlán mondom ezt. Anniból vagyok csak nyugodt, hogy a gyermekem semmiben nem szenved hiányt. Egyébként... akkor lennék boldog, ha én nevelhetném.

Hiszünk, hogy ezt olyan édesanya mondja, akinek a tapasztalata kettős: börtönbeli és a másik, s a kettő alapján ítéli meg saját és gyermeke helyzetét. Ennek eredményeként pedig hitelt érdemlő a szándék, hogy minden igyekezetével azon lesz, hogy minél előbb visszaphassa a most nyolchónapos gyermekét.

— Nincs más vágyam. Most már azt is sejtem, hogy a gyerekevel csak rám vár. Érzem, hogy nincs minden veszve. Ezután is úgy igyekszem viselkedni a büntetés-végrehajtási intézetben, hogy méltónak tartsanak a gyerekevelelére.

Módotokban lesz meggyőződni az Esztergomban elhangzó taktokról.

— ács —

Szép utcája lesz Állampusztának

SZÉP CSALÁDI HÁZAK. Hamarosan megtalálja mind-egyik a gazdját. Nemigen kell mondani, hogy a beköltözők boldog emberek lesznek. Az építőbrigád vezetőjével járjuk végig az egyik házat. Két nagyobb szoba, egy kisebb a gyerekeknek, beépített bútorok, a konyha mellett étkezőfülke, kamra. Nem hiányzik persze a fürdőszoba sem. Jelenleg az utca felőli oldalon dolgoznak az építők. A kerítést alapozzák, az oszlopok köveit faragják, egy másik csoport villanyt szerel, pázsitkocskákat raknak le, s ha igaz, már pedig úgy látszik, hogy igaz, ez lesz Állampuszta legszebb utcája. Kiszalad majdnem a korhányi bekötő útig.

A szép munka az egész brigádot dicséri. Büszkén néznek végig a házsoron, és megállítják őket valaki néhány perces beszélgetésre.

AZ EGYIK HÁZ MELLETT ÜLÜNK le beszélgetni a brigádvezetővel. Negyven év körüli férfi, s mint kiderül, szereti is, érti is a szakmáját.

— A két ikerház átadásánál már nem leszek ott. Azok az épületek is nagyon szépek és kényelmesek lesznek. Azzal a két házzal zárjuk a sort — teszi hozzá.

— Hány ember munkájáért felel?

— Most harmincegyen vagyunk.

— Elégedett a brigád teljesítményével?

— Mindenki igyekszik. Sokan kaptak jutalmat a múltkor.

— És fegyelmet?

— Az ritkább, mint a jutalom.

— Sok jó szakembere van?

— Igazi jó szakemberem sajnos, kevés van. Nem túlzás azonban, ha azt mondom, hogy a többiek szorgalommal igye-

keznek a kevesebb szakmai tudást pótolni.

— Ön biztosan építész.

— Az a tanult szakmám.

— Sok jó építésre lenne most szüksége az országnak.

— Én sem panaszkodtam, míg kint voltam.

— Mégis visszajött.

— Nehezen tudnám megmagyarázni, hogy mi az oka.

Remélem, a mostanival minden befejeződik. Múlnak az évek, én pedig nem megyek semmire.

— Magának is építhetett volna már egy szép házat.

Azok, akikkel valamikor végeztem, bizonyára előbb tartanak.

— Szinte kivétel nélkül valamennyien. Találkoztatok velük néha.

Nagyon érzem, mennyi a veszteségem, amikor beszélgetni kezdünk. Látom, én is eljuthattam volna oda, ahová ők. Egyik sem volt jobb szakember nálam. De ők akartak és tudtak boldogulni. Okosan gazdálkodtak a tudásukkal. Most mindenük megvan, ami a nyugodt élethez szükséges. Mérnökök, tervezők lettek. Nekem pedig Állampuszta

az otthonom. Szigorított börtönbüntetéssel.

— Mit kellett volna tennie, hogy ne Állampusztán találkozzunk?

— Ha magamba nézek, úgy érzem, a könnyelműség okozta a vesztet. Az, hogy utólag döbbenek rá, mit tettem megint. Azt hiszem, az volt a baj, hogy viszonylag könnyen sikerült sok minden az életemben. Elhittem magammal, hogy megengedhetek magamnak ezt is, azt is. A munkámmal nem volt eddig sehol probléma. Annál inkább mással.

VISSZAMEGYÜNK A BRIGÁDHOZ. Schilling Miklós brigádvezető megnézi a kerítés betonozását és int, hogy rendben van a munka. Utána a kőfaragóval vált néhány szót, majd hozzám fordul:

— Akkor lesz valóban szép ez az utca, ha majd minden ház előtt olyan kerítés lesz, mint az első négy előtt, ha majd pázsit is végigfut mind-egyik ház előtt és ha megnőnek a fák... Ezt azonban én nem várom meg. —acs—

Hazafelé vezet az út

Jól emlékszem, nem sokkal börtönbe kerülése után beszélgettem Pécssett Moné Ferencnével. Hosszú, nyolcéves szabadságvesztés-büntetés előtt állt. Három gyermekét hagyta otthon. A törekény, de energikus asszony arról beszélt, hogy milyen nagy gondot, problémát okozott önmagának és családjának a bűncselekményével. Energiájára vall, hogy a jövőbe vetett hitét nem veszítette el. Csaknem egy évtized szabadságvesztés ellenére az első perctől kezdve úgy irányította életét, hogy az adott körülmények között a legjobban látszik családjával való kapcsolattartását, és megkönnyítse büntetésének töltését.

Pedig nem volt könnyű. Sok-sok megpróbáltatáson kellett átesnie, de elhatározása olyan erőt adott neki, hogy a nehézségek nem tudták eltéríteni az egyetlen helyes útról. Bármilyen munkát bíztak rá, igyekezett legjobb tudása szerint elvégezni. Fegyelmezett, tiszteltető magatartásával csakhamar kitünt társai közül. Közösségvezetőként is sokat segített elítéltsáinak. Nem ismert fáradtságot, ha a közösség érdekében dolgozhatott. Találkozásaink mindig örömmel beszélt társainak a természetben elért jó eredményeiről.

Amikor legutóbb Pécssett jártunk, nevelőjétől tudtuk meg, hogy az intézet javaslatára a bíróság börtönfokozatról szigorított munkahelyre minősítette át.

Három és fél év kitartó, szívós munkája meghozta a gyümölcsét.

— Mit jelent önnek a minősítés megváltoztatása?

— Nagyon sokat — válaszolta. — Nem rács mellett állva, hanem asztal mellett találkozhattam gyermekeimmel, beszélhetek velük. Legutóbb eljött idős édesanyám is. Eddig betegségére való tekintettel nem mertem elhívni. Félttem, hogy a rácsos beszélő rossz hatással lesz rá. Az enyhébb fokozattal jár a gyakoribb viszontlátás is. Havonta találkozhatom szeretteimmel, és ennél nagyobb öröm, boldogság számomra nincs.

— Büntetésének csaknem fele letelt, milyen változás történt ezalatt otthon?

— A gyerekek felnőttek. A kislányom férjhez ment, sőt már nagymama vagyok — újságolta jogos büszkeséggel. — Nem is tudom elmondani, milyen örömet éreztem, amikor elhozták és megmutatták a kis csöppöcsömet. Jó lenne már otthon lenni!

Bármilyen lassúnak is tűnik, de a börtönben is múlik az idő, fogynak az órák, a napok, a hetek, a hónapok.

— Még két esztendő van hátra a feltételesig. Ön már a befogadásom első percétől célul tűztem ki, hogy a követelményeknek eleget tesz. Egyetlen fegyelmi vétségem sem volt eddig. A jövőben is mindent megteszek, hogy elkerüljem. Így könnyebb elviselni a szabadságvesztést és megrövidíteni a büntetés idejét.

Valóban így van. De emellett családjához, gyermekeihez és most már unokájához való ragaszkodása, a mielőbbi véleleges hazatérés gondolata az, amely megköszorozza ennek a vékony, de erős akarati, ősz hajú asszonynak az erejét. Az, aki ilyen tudatosan készül a szabadulásra, joggal bizhat a jövőjében. Úgy érezzük, a jövő még sok örömet, boldogságot tartogat számára, amely, ha nem is tudja teljes egészében pótolni a kiesett éveket, de a hátralevő időt tartalmas, szépé teszi. Ezért érdemes energiát, fáradságot nem kímélve dolgozni.

—zimm—

TANÉVKEZDÉS ELŐTT

Túl a kánikulai hőségén, a nyári hónapok vége felé, egyre gyakrabban látni az utcákon tankönyvesmagokkal baktató iskolásokat, szülőket. Itt van a szeptember és ezzel megkezdődik egy új tanév. Így van ez a bv-intézetek jelentős részében is. Itt is készülnek az iskolai oktatás megkezdésére. Előbb azonban számba kell venni, milyen eredményei vannak az elmúlt esztendőnek. — Nézzük meg vizsgadrukkjuktól, izgalomtól mentesen, milyen munkát végeztünk az elmúlt oktatási év folyamán, ismerve az eredményeket részleteiben is.

Ha csak a számok tükrében vizsgálnánk iskolai oktatásunkat, már akkor kiderülne, hogy fokozódott a tanulási vágy az elítéltek körében, hiszen több elítélt tett sikeres vizsgát, mint az elmúlt évben. Növekedett a tanulásban részt vevők száma is. Azért is figyelemre méltó ez, mert ebben a tanuló elítéltek törekvése jut kifejezésre. Persze disszonáns hangok is elhangzottak: minek török magukat ezek az emberek, mit erőlködnek, mire jó ez az egész tanulás, de az okosabbak nem figyeltek oda az ilyen megjegyzésekre.

A bv-intézetekben az idén több, mint 70 pedagógus tanított, igen lelkiismeretesen és az eredmény nem is maradt el. **A tanulók és a tanárok együttes jó munkáját dicsérem a 3,7-es tanulmányi átlageredmény.**

Természetesen nem sorolhatjuk fel a kiemelkedő tanulók neveit, hiszen akkor oldalakat kellene írni; így elégedünk meg az egyes intézetek eredményeinek felsorolásával, amelyek a következők voltak: **Sátoraljaújhely: 4,4, Fővárosi Központi Bv-intézet: 4,1, Pálhalma: 3,9, Márianosztra: 3,9, Balassagyarmat: 3,9, Sopronkőhida: 3,8, Szombathely: 3,6, Szeged: 3,5, Állampuszta: 3,5, Vác: 3,4, Eger: 3,4, Kalocsa: 3,3, Tököl: 3,3. Kiemelkedő eredményt ért el Balassagyarmaton a**

III—IV. osztály (4,7), a Fővárosi Központi Bv-intézetben a VIII. osztály (4,5), Egerben és Márianosztrán a III—IV. osztály (4,3) és Tökölön az V—VI. osztály (4,1).

Sokat segítettek az elítélteket tanulmányaik során a pedagógus képesítésű elítéltek. (Nevük felsorolásától szintén eltekintünk, fogadják együttösen a dicséretet).

Sajnos, elég nagy azoknak a száma is, akikkel majd a pót vizsgán találkozunk ismét. A kudarcok, a kellemetlen élmények, letörések sokszor éppúgy tartozéka a tanulásnak, mint a sikerek. Természetesen másként ítéljük meg azt, aki saját hibáján kívül kénytelen megismételni a vizsgáját és másként azokat, akik hanyagságuk, nemtörődömségük, vagy esetleg tudatos ellenszengülésük folytán kerültek ilyen helyzetbe.

Szólunk kell néhány szót az elítélt tanulók fegyelmi helyzetéről is. Az 1970/71-es tanévben 310 esetben kellett tanuló fegyelmileg felelősségre vonni, ugyanakkor 7719 esetben részesültek dicséretben, kedvezményben, ami azt mutatja, hogy sokan végeztek jó munkát.

Láthatjuk tehát, hogy az eredmények nem rosszak, de ha tartani, vagy fokozni akarjuk ezt, szívós, kitartó munkára lesz szükség. Fel kell mérnünk, mi akarunk elérni, és hogyan, vagyis fel kell készülni az új tanévre. Megnő az elítélt pedagógusok és az elítélt kultúrbirozságok feladata is. Rendszeres, jó korrepetálással, esetleg tanuló párok szervezésével (egy jobb — egy gyengébb), megfelelő helyi szerkesztésű rádióműsorokkal, jó, hasznos könyvek ajánlásával és nem utolsósorban személyes példamutatóval segíthet az elítélt tanulókat. Ha így lesz, bizonyosan sok dicséretet zárja majd az 1971/72-es tanévet is, amelyhez sok sikert kívánunk.

T. F.

A lakosság közbelép

Még alig pitymallott, amikor hangos kiabálás, lármaverte fel hajnali álmukból a csendes budai környék lakóit. Hunyorgó szemű, riadt tekintetű fejek jelentek meg az ablakokban, éjszakai öltözötű emberek az erkélyen. Mindnyájan a láрма „forrása” felé néztek, ahol a bokros, bozotos telken néhány suhanó hangos ordítózások közepette püfölte egymást. Mikor a verekedők észrevették, hogy tanúi is akadtak a nem éppen épületes jelenetnek, gyorsan szétugrottak és eltűntek a bokrok között. Az álmukból felriasztott emberek kissé nyugtalanul tértek vissza lakásukba és bizony nemigen akart már visszatérni szemükre az álom. Többen emlékezni kezdtek arra, hogy néhány nap óta gyanús suhanásokat látnak ólálkodni estefelé az egyik vikendház környékén. Volt, aki azt is látta, hogy füvet téptek és hordták be a vikendházba, sőt, mintha csomagféléket is cipeltek volna befelé. Másnap a nyugtalanlás

felháborodás fokozódott, amikor reggel több gépkocsitulajdonos kocsiját feltörve, kifosztva, a kerekek köpenyét összevagdosta találta. A gyanú természetesen a vikendház ideiglenes lakóira terelődött. Az egyik károsult óvatosan megközelítette a házikót. A bokrok közül kilesve látta, hogy nyitott ajtó mellett, plédkebe burkolózva alszanak a fiatalok. Visszasietett a többiekhez, elmondta, amit tapasztalt. Értésítették a rendőrséget.

A közben szép számban összegyűlt környékeliek haditanácsot tartottak. Gyorsan elhatározták, hogy bekerítik a vikendházat, nehogy „a madárkák kirepüljenek a fészekből”. Tervüket végrehajtották. A mit sem sejtő jómadarak nyugodtan aludtak, míg fel nem riasztotta őket álmukból a rendőráutó szirénája. Pillanatok alatt talpra ugrottak, menekülni igyekeztek. Rémülten látták azonban, hogy bármerre próbálnak futni, egyre szorosabbra zárul körülöttük az

embergyűrű. Megadták magukat.

A vikendház átvizsgálásakor megdöbbenve és felháborodva látták az emberek a felhalmozott „készletet”. Volt ott magnó, hordozható lemezzjátékos lemezekkel, táskarádiók, gázöngyűjtők, ruhafélék, takarók. Többen felismerték a holmik között a kocsijukból nemrég eltűnt értékeiket. Az „elszámoltatás” az is kiderült, hogy ezeknek a tizenéves — többen megszökött állami gondozottak — fiataloknak egyike-másika több ezer forint készpénzzel is rendelkezik.

A folytatás már egyszerű volt és természetes. A gyors kihallgatás, helyzetfelismerés után egy-egy markosabb férfi megragadott egy-egy gyereket és az URH-kocsijához kísérte.

Az emberek felháborodása nehezen csillapodott. Még sokáig tárgyalták az esetet, és örültek, hogy segítséget nyújthattak a rendőrségnek a tolvajok, garázdák kézre kerítésében.

— L. T. —

A leszerepelt szerelő

A címben a szerelót idezőjelbe kellett volna tenni. Ugyanis az az ember, akiről szó lesz, szerelőnek vallja ugyan magát, de a gyakorlatban annyit sem ért a szakmához, mint tyúk az ábécéhez.

De ha a szerelő szaktudását ilyen módon kétségbe vonnánk, a „leszerepelt” jelző is idezőjelbe kellene tennünk.

Ugyanis írásunk másik szereplője nem tarthat számat a szerelő megnevezésre, mert még ipari tanuló volt, amikor le tartóztatták. Azonban a munkát, amelyet az önmagát szerelőnek valló nem tud megcsinálni, ez a fiú — bár nem szerelő —, hibátlanul elvégzi. Ő tehát nem szerepelt le, sőt jól szerepel.

Miről is van szó tulajdonképpen?

A debreceni bv-intézetben a gépkocsik szereléséhez, javításához értő elítéltet kerestek. **Pandek Ferenc** elítélt személyi lapján foglalkozásként, szakmájaként az „autó-motorszerelő” bejegyzés olvasható. Pandek szemrebbenés nélkül vállalta a feladatot.

Hanem a gyakorlatban hamarosan kiderült, hogy Pandek elítélt a nagy buzgalommal vállalt munkához semmit sem ért.

Mivel a munka sürgetett, **Pál Antal** elítéltet bízták meg vele.

Pál Antal letartóztatása előtt autó-motorszerelő ipari tanuló volt. Szakmunkásvizsgát nem tett, mert közben bűncselekményt követett el. De most itt, hozzáértő munkájával bebizonyította, hogy nemhiába tanulta a szakmát több mint két évig.

Gyors, ügyes, szakszerű munkát végzett. Pandek csak asszisztálhatott mellette.

Persze, Pandek önértéktelét ez az alárendelt szerep.

Megtagadta a munkát.

Húsz nap szigorított magán-elzárással fenytették.

A fegyelmi büntetés számára nem új. Más intézetből is hozott már magával két fegyelmit.

Az önértéke viszont változatlanul túlméretezett.

— Csak a szakmában vagyok hajlandó dolgozni — hangzott társai előtt.

De hát mi lehet a szakmája? Amit a személyi lapjára írtott — a gyakorlat megmutatta —, semmiképpen sem a szakmája.

Hát akkor mi?

Ez titok... Azaz, hogy valószínűleg nincs szakmája. Mert legszívesebben semmit sem végezne. Mindenki tudja, hogy a sánta kutyát is utól lehet érni...

— Tróger munkát nem végzek — jelentette ki máskor.

Ez aztán ismét csak rá vall. Ez is azt jelenti, hogy semmit sem akar végezni.

Úgy gondoljuk, rossz lehet most neki, megtépázott önértévével! De megérdemelte. És ez mindaddig így lesz, amíg ennyire görcsösen ragaszkodik képzet, nem valós dolgokhoz. Amíg fegyelmi büntetések árán is makacsul másnak szeretne látszani, mint ami.

Ezzel az írással nem célunk bántani őt és a hasonló embereket. Segíteni szeretnénk nekik levétközni ezt a mindig keserves, terhes pózt, a látszatot. Hogy ők is nyíltan, őszintén próbáljanak viselkedni, élni.

Ha majd egyszer őszintén önmagukat adják: „Ez vagyok, ezt tudom, ehhez értek!” — nyomban oldódik az a láthatatlan, félelmetesen kínzó szorongás, megszűnik a semmit sem érő, görcsös erőfeszítés, amellyel a tényeket, a valóságot erőlködnek leplezni.

Nem kényszerülnének többé leszerepelni.

Sz. G.

SZOMORÚ SZÁMVETÉS

A sátorlajúhelyi bv-intézetben így mutatták be az egyik negyven év körüli elíteltet: ő az egyike azoknak, akik szívesen elmenének a munka temetésére, különösen akkor, ha ott áldomást is fizetnének.

A magatartási szabályokat, úgy-ahogy, betartja, a többiek között eldolgogtat, különösen akkor, ha olyan szalagban van, ahol társai tevékenységét őt magát is

mozgásra készíti...

De többet aztán nem.

— Mi a foglalkozása? — kérdeztük.

— Lakatos voltam, a traktorgyárban. Átképeztem magam kőművesnek, mert ott többet lehetett keresni.

— Mint lakatos, mennyit kerestett?

— Kétezeröttszáz, három-ezer forintot.

— Itt mennyi a pénze?

— Ezeregy megvan... Ebből lejön a rabtartás, kártérítés stb...

— Ha a kinti kétezeröttszáz vészük havonta, évente ként az is harmincezer... Hány-szor harmincezeret kereshetett volna a büntetése alatt?

— Azt már én is kiszámoltam jó párszor, és a végösszeg mindig nagyon sokra sikerült... Sajnos, aki betöréses lopásra adja a fejét, az nem úszhatja meg olyan könnyen, mint egyik-másik zsebes. Ezt, ha rajtakapják, azt mondja: „Csak vicceltem, vissza akartam adni.” — Ez nekem még sosem sikerült.

— Akkor miért csinálja?

— Hát, kérem tisztelettel, mi egyszerű, kétkézi dolgozó emberek is kezdünk széles látókörben élni. Ha másnak kocsija van, akkor nekem miért ne lehetne legalább motorom? Törekszik az ember a magasabb életszínvonalra...

— De milyen áron!...

— Mit tegyen az ember kérem? Elvállalok egy építkezést, csaknem befejezem, kéri a működési engedélyt. Nincs. Tizenkétezer forint büntetés akkor, amikor az egész vállalkozásért kilencezret kapok...

— Miért vállal olyat, ami törvénytelen?

— Hogy behozzam a lemaradást. Mikor az ember kiszabadul, látja, hogy másnak mi mindene van. Nem tőrhetem kérem, hogy ha valaki elmege a házam előtt, azt mondja: „Jaj, milyen ennek a háza!” — A kislányom eladósorban van, neki is legyen meg az, ami másnak. A többi embernek van ez is az is. Nekem is legyen.

Nézzük ezt a nagydarab embert: vajon

őszintén hisz-e szavainak?

A modora könnyed. Mint egy jól sikerült vikendről beszél bűncselekményeiről. A cél, amelyeket maga elé tűz — hogy rendes legyen háza — a családnak meglegyen, ami kell — helyes. De a mód, ahogyan elképzeléseit megvalósítani törekszik katasztrofális. Ismét kérdezzük:

— Ezen az áron?

— Kérem tisztelettel — vált halkabba a hangja — őt év már kiesett az életemből. Nem érdemes már gondolkodni rajta, úgysem érem el, amit elérhettem volna.

Szavaiból elkeseredés csenődül. Megkérdezzük:

— Ahogy a nagyobb kereseti lehetőség miatt átképezte magát lakatosból kőművesnek, nem lenne-e jobb visszaváltani lakatosnak, ahol esetleg kevesebbet kereset a jövedelem, de veszélytelen, biztos, tiszta az út?

— Arra a pályára képtelen vagyok már visszaállni... Az emberek szája: „Ni, megint megjött a börtönből, a legyintések... Ott kaparok, ahol tudok.

— Most hogyan kaparta be magát a börtönbe? — Ez rokoni segítséggel történt... Jött a rokon, hogy adjak neki pénzt, mert ha nem tud fizetni, a téesz feljeleni. Én ismerem a börtönt, megjártam már néhány-

szor. Segítettem rajta, mert tudtam, hogy nem jó idekerülni. Odaadtam neki a holmi egy részét, hogy segítsen piacra dobni. Árulja ő is, úgy előbb összejön a pénz. Az a csibész meg elvitte az egészét a rendőrségre. Ismét bekerültem. De ő is!

Ez az „ő is” nem kevés kárörömmel hangzik. Mintha az, hogy a rokona is bent van, kárpótolná őt a büntetésért.

Nem érzi magát bűnösnek

Cselekedetét nem érzi károsnak, erkölcsstelennek. Szóvá tesszük ezt. A válasza feltevésünket igazolja:

— Ugyan, mi az államnak az a negyvenezer forint, amit én elvittem!

Hasonló stílusban kérdezzük vissza:

— És mi magának meg a kislányának az az öt év, amelyről az előbb beszélt, amely „kiesett” az életéből? Hol van a kislánya?

— Anyámnál. Nem nélkülöz semmit. Száznyolcvan kilós híztó vágtam, mielőtt letartóztattak. Már nem is ehettem belőle, csak amit később csomagban küldtek... A másik két híztó, az anyámé, még ott maradt...

— Akkor hát, el van látva a családja. Nem nélkülöz a kislánya... Csak éppen az apja hiányzik. Vagy mindegy, akár apával, akár anélkül?

— Nagyon szeretem anyámat. Békés ember vagyok, de már verkedtem is anyáért, mert engem ő apa nélkül nevelt fel.

— Úgy gondolja, hogy majd felneveli az ön kislányát is? Felneveli, bizonyosan. De vajon dicsekedhet-e valaki azaz, hogy mennyire szereti az édesanyját meg a családját, ha folyton olyat cselekszik, ami miatt szégyenkeznie kell?

Abba a „számvetésbe” ilyeneket sem árt belekalkulálni. Talán nem lesz olyan látványos a produkció, de szebb, tisztább, nyugodtabb, boldogabb lehet az élet.

Sz. G.

Emberi dolog?

Solymosi Katalin sokszor volt büntetve. Eddig tizenkét évet töltött kisebb-nagyobb megszakitásokkal börtönben. Az ismételt bűnelkövetések következtében a szabad élethez fűződő kapcsolatai mind megszakadtak. Komoly gondot okozott, hogy szabadulása után hol, hogyan fog letelepedni. 1970. június 5-én telt le a büntetése. Nehéz helyzetét súlyosította sajnálatos balesete. Közvetlenül a szabadulás után eltört a lába.

A BAJBAN NEM HAGYTAK EL. Amikor volt nevelője, Solymosi Katalin balesetéről értesült, felkereste a sebészeti klinikán. Az elkeseredett asszonyt vizsgálta, és biztosította, hogy segíteni fogják. Úgyben jártak a pécsi városi tanácsnál, ahol közölték, hogy felgyógyulása után olyan munkakörben helyezik el, ahol szállást és teljes ellátást is kap. A büntetés-végrehajtási intézet közbenjárására segítségben részesítették, személyi igazolványát is megkapták. Ez a törődés megkönnyítette a gyógyulást. Érezte, hogy a bajban nem hagyják egyedül, mellette vannak, segítik.

Solymosi Katalin éveket töltött a pécsi büntetés-végrehajtási intézetben — mondotta nevelője. — Pedáns, értelmes, ügyes asszonynak tartottuk. A szónegyzemben dolgozott, olyan kezűgyességgel, amely eléggé ritka. Bizunk benne, meggyőződésünk volt, hogy a társadalom segítségével a nehéz körülmények ellenére is megállja a helyét.

Az intézet parancsnokának ajánlására vették fel idős, beteg emberek gondozására. Lakást, teljes ellátást kapott fizetése mellett, valamint arra is lehetőséget adtak, hogy az egyik háziipari szövetségbe bedolgozzon.

BÍZTAK BENNE. Az egyedülálló, többszörös visszaeső bűnöző beilleszkedése a társadalomba nem könnyű, de nem reménytelen. Solymosi Katalint munkahelyén szerették, és ami igen lényeges, bíztak benne. Hogy ezt mivel érdemelte ki? Elsősorban precíz, lelkiismeretes munkájával, példás magatartásával, figyelmességével. Az idős, beteg, magatehetetlen embereket úgy gondozta, mint egy szakképzett ápolónő. A kialakult bizalmat, amely minden oldalról körülvette, bűncselekmény elkövetésére használta fel. Lopott! Ezután otthagya munkahelyét, és elindult országos bűnelkövető úttárra. Hízékény embereket tucatjai csapta be. Országos körözést adtak ki ellene. Rövid ideig tartott a szabadság. A tv „Kék fény” adása után — amelyet ő is látott — elfogták. A bíróság Solymosi Katalint ötévi szigorított börtönrre ítélte.

ISMÉT PÉCSÉTT. Legutóbb a pécsi bv-intézetben találkozunk vele. Számára is kinos volt a találkozás. Magyarazatot, mentseget nem tudott felhozni. Erzi, tudja, egyedül csak rajta múlott, hogy a biztosított lehetőséggel, segítséggel nem élt megfelelően. Sokszoros büntetése ellenére meg tudott volna kapaszkodni. Becsületes, nyugodt életet tudott volna kialakítani. Sajnos azonban gondolkodásmódja, életszemlélete évtizedek óta — első bűnelkövetésétől — nem változott. Ennek köszönhető, hogy ismét visszakerült a börtönbe. Jellemző egész énjére az az egyszerű kijelentés, amellyel ki tudja, hányadik szabadságvesztését magyarázta:

— Hát megtörtént. Emberi dolog...

Mintha ezzel minden a legnagyobb rendben lenne.

—ZIMM—

A büntetés véget ér

A szabadságvesztés-büntetés Kurucz Sándor elítélnek nem volt kellemes. Most, hogy közeledek a szabadulása, egyre kellemetlenebbül érzi magát...

Szép családja volt, szorgalmas, rendes felesége. Olyan nagyot vétett ellenük, amit az asszony talán sohasem fog megbocsátani.

Írnak neki néha a gyermekek is. A gyerekek leveléből nem a szülői tisztelet, inkább valamiféle szemrehányás csenődül ki. Hogy eshet egy szülőnek, ha a gyermekei ilyeneket írnak:

„Megvagyunk apám nélkül. Sokkal jobb így, mint amikor velünk volt.”

— Az asszony iratja ezt velük — vigasztalja magát Kurucz. Nem hangzik túl meggyőzően ez az állítás. Kétségei vannak.

Ha önmagába néz, ha visszak tekint a múltára, belátja: nem írhatnak mást.

Az asszony is mit ír?

„Ide, hozzánk többet ne gyere. Menj, amerre látsz. Mióta bent vagy, már televíziót vetünk és tudtam venni a gyerekeknek egy-egy ruhadarabot, lábbelit, ezt azt. Mert te mindig elittad a keresetedet, még az enyémmek egy részét is. Amíg itthon voltál, kettők keresetéből sem futotta annyira, mint most az enyémből...”

Nyugodtabbak vagyunk. Mióta bent vagy, nem kell aggodnunk, hogy hol, merre jársz? S nem kell rettegnünk, mikor jössz haza részegen, gyötörni a családod...

Amit ellenünk tettél, nem tudjuk elfelejteni, megbocsátani neked.”

Kurucz István elítelt azzal próbálja vigasztalni magát, hogy a gyerekek barátságatlan levele az anyjuk hatására íródott.

Vajon kinek a hatására íródott az asszony szemrehányó levele? Ezen kellene gondolkodnia Kurucz Istvánnak. Rá kellene jönnie, hogy mind a

gyermekek, mind pedig az asszony szemrehányó levelei milyen hatásra íródtak.

Kurucz István elítelt a szabadságvesztés-büntetés alatt kényszer-elvonókezésre kötelezett. Elvonókúrára kell részt vennie. Biznia kellene e kezelés eredményességében. Nem lenne szabad ezt kényszernek vennie, hanem olyan elkerülhetetlen, talán kellemetlen, de számára, s a jövője, a családja jövője szempontjából elengedhetetlenül szükséges — hánytott, zűrzavaros életét lezáró, s egy új, harmonikus életre kapu nyitó — epizódnak.

A gépállomáson visszavárvák, mert a munkájával elégedettek voltak. Amíg a család meg nem békél, a szüleinél még meghúzhatja magát. S ha a történetek meg nem történté nem is teheti, de ha törekszik tisztességes embernek lenni, bizonyosan enyhítheti a családja elleni, korábbi vétségeit.

Be kell látnia: az asszony-nak igaza van.

Nevelője mondta:

— Kurucz itt is lehetne emberségesebb. Nyers modorú.

Érthető, hogy nem nevetett örömben, aki szabadulása előtt azt sem tudja, merre, hova menjen. Azaz tudja: szüleikhez még mehet. Csak azt nehéz elviselnie, hogy oda nem mehet, ahová szeretne.

Követelése nem lehet. Kötelessége és tartozása viszont annál több van. Sorsa további alakulása tőle függ. Attól, hogy a továbbiakban mennyire törekszik a családja iránti kötelességeit teljesíteni, s tartozását — melyet mint családfelelősem elmulasztott — mennyire lesz képes teljesíteni.

Szabadságvesztés-büntetése hamarosan véget ér. Ezzel a bíróság kimért büntetése letelik.

A családjuk ellen vétőknek pedig azon kellene gondolkodniuk, hogyan tegyék jová, amit övéik ellen vétettek.

szi —

VÁR A NAGYMAMÁM

Hétvenhét hónapja töltöm börtönbüntetésemet. 67 éves, nyugdíjas nagymamámmal tartom a kapcsolatot, mert családkból csak ketten vagyunk. Az utóbbi években levelei egyre biztatóbbak, s egyre többször említi: „Bizom benned”. — A bennem való bizalmának kialakulása évekként elszellett, ítéletem kezdetekor lehetetlennek tűnt. Ma már minden levele öröm számomra. Elolvadás után mindig tervezgetem a szabadulás utáni életet, s azt hogy nagymamám szeretetét hogyan tudom meghálálni. Egyetlen beszélőről sem maradt el, s mindent megtesz annak érdekében, hogy kapcsolatunk fenntartsadon. Levelei olvasása, a beszélők után mindig az önvád az első bennem.

Miért kellett kettőnk életének e részét szenvedésnek tennem? — Makacs, önféjú, nemtörődő voltam. Őszintén, nagyon szégyeltem magam multamért, önmagam előtt is.

A letartóztatásom előtti hónapokban kihasználtam nagymamám szeretetét. Elvártam, hogy anyagiakban segítsen, s ő nyugdíjas létére inkább vállalta a nélkülözést, csakhogy kívánságaimat kielégítse. Sajnos, csak a börtönélet tapasztalatai vezették rá, hogy hozzám való ragaszkodását értékelni tudjam, s ma már azt is, hogy bizalommal vár engem azok után, amit okoztam neki bűnös életmódommal.

Életemben először 1964. március 23-án nagymamám jelenlétében közölték velem, hogy letartóztatnak. Akkor még „nagy”-nak éreztem magam, mint ahogy a betörések, a galeritagság idején is. De ennek már a kihallgatások alkalmával végeszakadt... A környezethez

való alkalmazkodás már akkor élt bennem, de csak ösztönzerűen. Tizenkettőnkélt állítottak bíróság elé, köztük azt is, akitől a betörés módszerét tanultam. Mint fiatalokú bűnözőt, egy évre ítélték.

A börtönben a magatartási szabályokat betartottam. Sajnos, csak a börtönben hatott rám a szabályos életmód, a fegyelem.

A szabad életbe való visszatérésem napján, a lakásunkban lejátszódo jelenetet soha életemben nem felejttem el. Nagymamám, amikor az ajtón beléptem, rögtön a nyakamba borult, s zokogva mondta: „Ugye, Zolikám, soha többet nem hagysz egyedül, ugye, most már mindig itt maradsz mellettem?” — Úgy éreztem, soha nem szakad vége a sírásnak, pedig már ismertek voltak számomra a könyörgések, de ennyire zokogva még soha nem láttam.

Környezetem visszafogadott, megtévedt gyerek voltam számukra. Habár tudtam, hogy veszélyes folytatnom a szabadságvesztés előtti életmódot, nem fogadtam meg a tanácsokat, melyeket a börtönben kaptam. Ha ezeket megfogadom, akkor ma már megbecsült, hasznos tagja lehetnék a társadalomnak, s nyugodt boldog életet lehetne. — Nagymamám tanácsait figyelembe sem vettem. Amikor esténként lakásunkból kiléptem, már csak legyintettem egyet, s rögtön el is felejtettem. Tovább folytattam léha, céltalan életmódot, éjszakánként „haverol:kal”, lányokkal szórakoztam.

A lányokkal való megismerkedésben a pillanatnyi örömet hajtottak. Fel sem vetődött bennem a családi élt. Nem is gondoltam

a jövőmre... Jelenleg már másodsor vagyok börtönben. A bűncselekményem emberölési kísérlet. Ezt a bűncselekményt a tervezetési időszakban nem éreztem súlyosabbnak, mint a betöréseket. De amikor közeledtem az elkövetéshez, már éreztem, hogy nagyon rossz, amit teni akarok.

Hosszú évek teltek el a börtönben, amíg felismertem, hogy ha továbbra is a bűn útján járok, nem lesz olyan emberi közösség, amely befogadjon.

Tízéves ítéletemet töltöm 1965. február 5-től. 1966 novemberéig ötször voltam fenytve a magatartási szabályok be nem tartásáért, és öncsonkításokért, melyeket abban a hitben követtem el önmagam kárára, hogy változtathatok a börtönélet szigorán, mert másodsor már nagyon nehéz volt a renchez, a fegyelemhez való alkalmazkodás. Sokat beszélgettek velem a nevelő urak, a felügyelet s a jó szándékú elítéltek. Ezek a beszélgetések képezték az alapot ahhoz, hogy cselekedeteimet az észszerűsége alapozzam. 1967-68-ban alakult ki bennem annak tudata, hogy az ideges nyugtalanság, a csapongó gondolkodás, a börtön szabályok semmibe vétele romboló hatású önmagam számára, és hogy ezek a rossz tulajdonságok akkor szűnhetnek meg bennem, ha én alkalmazkodom a körülményekhez.

A legfontosabb, amire rájöttem: életcél nélkül nem lehet értéke az embernek a társadalmi közösségekben; engeg csak úgy fogadhatnak vissza, ha becsületes, nem csak öncélu, egyedül a saját hasznomra törekvő tervekkel indulok el szabadulásom után.

A becsületes életbe való

visszatéréshez minden elítéltek megadják a lehetőséget, segítséget nyújtanak számára. Ezért furcsa, hogy némelyik elítelt így vélekedik: „A jövőd kötve van, semmi értelme tervezni a szabad életre, meg vagy már bélyegezve, megvetett ember leszel már ügyis mindenhol, akárhová kerülsz!”

Szerintem csak a bizalmuk vesztett embereknek, akik a bűnözés szémszövegéből tekintik az életet, ilyenek az elképzeléseik, mert arra nem figyelnek fel, hogy életvezetésük és elveik miatt nem becsülhetők. Ha a becsületes emberek helyébe képzeljük magunkat, vajonők megbíznak-e azokban, akik környezetükben ismerősüket kirabolták, rabiznak-e pénzt bizalommal a csalóra: aki erőszakos nemiközösülésért ült börtönben, attól szívesen fogadják-e, hogy leányuknak udvarol? Nem hiszem! Ezért nemcsak a bűnözők „szenvedéseit” kell figyelemmel kísérni, mert így soha nem látható a boldóság, a szabályos élet.

Őszintén trom, nem elbizakodottság az, ami bennem van. En a jövőmben bízom, ezért is készülök a szabad életre, hogy az adott időben ne érejenek váratlanul a gondok. A rám bízott munka mellett szabad időmben tanulok, fejlesztem tudásomat. Hogy az intézetben megkaptam a tanulási engedélyt, számomra már ez is a biztatásnak, a szabad életre való felkészülés lehetőségének alapja, része. Sok elítelt elismeréssel szól az önképzésről, de ilyen vélemény is hangzott már el: „Mi az, itt akarod kiművelni magad? Itt csak zavarossá lehet az ember, nemhogy tanuljon. Nem tudom megérteni, hogy van türelmed annyit zagyaságot elolvasni. Soha életében nem veszed hasznát annak, mert minden könyv hazudik!” — Az ilyen gondol-

kodású elítélteknek meg kellene értenie azt, hogy minden ember mellé nem rendelhető egy tanítómester, s ezt a könyv helyettesíti. A könyv művel, tanít, s ha eszerint es nemcsak a szórakoztatás érdekében választom ki magam számára a könyveket, akkor nagyon is sok hasznát fogom venni ennek az életemben.

A tanulás vezetett rá, hogyha mindig későbbre halasztom művelődésem, akkor végül odaérkezem, hogy az elvesztegetett időért megvetem magam, s irigység lesz bennem a tanult, művelt emberek iránt.

Habár a börtönben tanultam meg, hogy az élet követelményeit teljesíteni helyesen gondolkodó emberre van szükség, ezt az elvet a magam számára mindenkor alkalmazni fogom, s az élet követelményeire szabom terveimet. — Ennek eredménye ma már az, hogy nem az „ököljog törvényére” s nem a rafinációra alapozom jövőmet. Ez a gondolkodásmód alakult ki bennem a tapasztalatok, az önművelés, a nevelés hatására.

Utolsó levelében nagymamám szó szerint ezt írja: „Leveled nem frázis, a magad szenvedései tetek emberré, ezen keresztül látod ma már világosan, hogy miért vagyok én társadalmunk megbecsült tagja, s te is az-za leszel, vagy már az is vagy. A magam részéről a benned való bizalmam erő, egésziséget ad közös munkánk építéséhez.”

Ma már biztosan tudom, hogy nagymamámnak nem okozok több csalódást életében, értem soha többé nem fog szenvedni, nélkülözni. Be fogom bizonyítani, hogy bizalma nem légvár! Ezért nem olyan természetes, hanem nagy-nagy boldogság számomra, hogy vár a nagymamám.

Mérő Zoltán elítelt Gyula

KAJAK-KENU VILÁGBAJNOKSÁG

Wichmann két arany- és egy ezüstéremmel tér haza

Világbajnok a K-4x500 m-es váltó is Cserha-Hingl, Völgyi, K-4 ezüst-, Hesz bronzérmes

Jól kezdődött a nap a magyar versenyzők számára a kajak-kenu világbajnokságon. Valamennyi középfutamban sikerült a továbbjutás, és így mind a két döntőben rajthoz állhattak.

Nem várnak egyik versenyzőktől sem emberfeletti teljesítményt, csak annyit, hogy becsülettel, képességeikhez, tudásukhoz mérten versenyezzenek — mondta az indulás előtt Péhl József, a válogatott edzője.

K-4 1000 m: 1. Szovjetunió 3:05.996, 2. NSZK 3:06.194, 3. Magyarország (Szabó, Várhegyi, Bakó, Csapó) 3:06.834. K-2 500, férfi: 1. Svédország 1:40.2, 2. Belgium 1:40.4, 3. Szovjetunió 1:40.7, 4. Magyarország (Cseh, Hazsik) 1:41.8. C-2 500: 1. Románia 1:50.8, 2. Szovjetunió 1:51, 3. Bulgária 1:51.1, 4. Magyarország (Pfeffer, Soltész) 1:52.6 p.

Az őszi idény első barátságos mérkőzése után

Magyarország—Jugoszlávia 2:1 (0:1)

Szerda este a Népstadionban helyet foglaló közönség lelkes hangulatot előlegezett a két szomszédos ország labdarúgóinak hagyományos, ezúttal 25. találkozója. Ez alkalommal búcsúzott a válogatott csapatától, a nézőktől Tichy Lajos, a veterán csatár.

Fokozta a jókedvet az ifjúságiak 2:1-es győzelme a jugoszláv fiatalok ellen, s most már csupán a válogatott győzelme hiányzott.

A két csapat a következő felállásban játszott: Magyarország: Géczy — Fábián (Noskó, 72. p.), Páncsics, Vidáts, Juhász P. — Juhász I. (Szóke, 72. p.), Fazekas, Szücs — Bene, Tichy (Dunai II., 10. p.), Zámbo.

Jugoszlávia: Vukcsevics — Ramljak, Paunovics, Sztepa-

novics, Pavlovics (Jerkovics, 72. p.) — Oblak, Holcer — Petkovics, Filipovics, Acsimovics (Antonievics, 72. p.) Dzsajics (Bjekovics, 85. p.).

Nem volt tépje a mérkőzésnek, mégis mindvégig érdekes, izgalmas volt a találkozó. Elsősorban azért, mert a magyar csapat küzdőszellemével ellensúlyozta a vendégek rutinját, gyorsabb összjátékát. A mezőnyfőlény alapján sem lett volna vitás a magyar csapat győzelme. Így elsősorban a lelkesedést, valamennyi játékos odaadását kell megdicsérni. A vendégek ezúttal is igazolták klasszizukat, bár, véleményünk szerint, inkább csak a váratlan ellentételezésekre szorítkoztak, s előnyük birtokában úgy gondolták, a hátralevő időt inkább védekezéssel töltik el.

Százszázalékos labdarúgósikerünk Spanyolországban

A Dózsa Kolumbus hajóját, az FTC a kupáthozta haza A harmadik trófeát hosszabbítással a Vasas nyerte

Spanyolországban három labdarúgó torna fejeződött be. Huelvában az Ú. Dózsa a CSZKA Moszkva ellen játszotta a döntőt; az újpestiek remek 3:1 (3:0) arányban győztek.

Az Újpest nagy lendülettel kezdett, és a 8. percben Fazekas már megszerezte a vezetést. A lila-fehér együttes uralta a mezőnyt és ennek eredményeként a 35. percben Fazekas kettőre szaporította góljai számát. Négy perc múlva Bene került a góllövők közé és ezzel kialakult a 3:0-as féldíj eredménye.

Az Ú. Dózsa éppen úgy, mint a Real Madrid ellen, a második féldíj 10 részében a labdatartásra törekedett. A befejezés előtt egy perccel a jobbolszékű Kopejkinnek sikerült elérnie a tiszteletgólt.

Az Ú. Dózsa, mint a torna győztese, Kolumbus hajójának, a Santa Mariának tiszta ezüstből készült mását kapta az első díjként.

A második mérkőzésen a Real Madrid—Betis találkozó 1:1 arányú döntetlenre végződött, a 3. hely sorsát tizenegyes-rúgókkal döntötték el, és ebben a madridiak voltak jobbak.

Elichében az Altavix-stadionban 25 ezer néző volt kíváncsi a Ferencváros—Elche mérkőzésre.

A magyar együttes játékaival nagy közönségsikert arat-

ott, és Némethnek a 23. percben lött góljával 1:0 (1:0) arányban nyert. A zöld-fehér csapat játékosai is értékes kupával jöttek haza.

A spanyolorzági Bilbaoiban 50 ezer néző előtt döntő mérkőzést játszott a Vasas a belga Standard Liège-zsel. A Városi Kupáért folyó küzdelem a rendes játékidőben 1:1 arányú döntetlennel végződött, majd a budapesti csapat a hosszabbításban nyert.

Vasas—Standard Liege: 2:1 (1:1, 1:0, 0:0, 1:0).

A Vasas összeállítás: Tamás—Váradi, Fábián, Lakinger, Török, Vidács, Molnár, Puskás dr., Müller, Mencil, Szóke.

A 41. percben a Standard balszélsője, Svensson lött gólt, és ezt a 87. percben Vidács kiegyenlítette. A hosszabbítás második félidejének 2. percében Müller volt a győztes gól szerzője.

A harmadik helyért játszott találkozó a Moszkvai Dinamo 2:2 arányú döntelent ért el az Atletico Bilbao ellen. A büntetőrúgásoknál a moszkvai csapat bírta jobban idegekkel, és így övék lett a harmadik hely a tizenegyest hibázó spanyolok előtt.

Az Újpesti Dózsa és a Ferencváros után tehát a Vasas is trófeával tért haza Spanyolországból.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes Zalaegerszegi TE-Dorog, Békéscsaba-Oroszlány, MÁV DAC-Bp. Spartacus, Debr. VSC-Szállitók, Kecskemét-Pénzügyőr SE, Ózd-Várpalota, Ganz-MÁVAG-SZEOL, Volán SC-Dunaújváros, Pécsi Bányász-Szoln. MTE.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes Szegedi D.-BKV Előre, Szoln. MÁV-Középutlép., Szeged VSE-Bp. Postás, Cegléd-V. Láng, Kiskunhalas-KISTEXT, Jászberény-Debr. EAC, Budafok-MGM Debrecen, Szarvas-Gyula.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes BVSC-Leninváros, MVSC-Nyiregyháza, Gyöngyös-Nagybányás, S.-újhegy-Kazincbarc., Váci Hírad.-Rakamaz, Esztergom-V. Ikarus, V. Izzó-Kossuth KFSE, Kisterenyé-Salg. KSE.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes Nagybányás, MVSC, Leninváros, BVSC, Vác, Izzó, Kisterenyé, Ikarus, Nyiregyh., KFSE, Kazincb., S.-újhegy, Rakamaz, Salg. KSE, Gyöngyös, Esztergom.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes Pécsi VSK-Pécsi Erch., Pápa-KOMÉP, Győri D.-Almásfüzítő, Szekszárd-Füzfő, Savaria-Bauxitb. SE, Ajka-Olabányász SE, Tánácsics SE-Szfv. MÁV, Bakony Vegy.-Zalaeg. D.

Table with 3 columns: Team, Goals, Points. Includes Pápa, Bakony V., Szekszárd, Savaria, Ajka, Olajb., Győri D., Tánácsics SE, KOMÉP, Füzfő, Szfv. MÁV, Pécsi Erch., Bauxitb., Z. Dózsa, Almásfüzítő.

RÖPLABDA: Befejeződött az OKISZ háromnapos nemzetközi tornája. A nőknél a lengyel bajnok Start Lodz, a férfiaknál a Bp. Spartacus az első.

Sarokba a vassepróvel? Az MTK-ügy kipattanásakor nem kevesen azt hajtogatták: majd megbocsátanak nekik a második „zakó” után. Nos, csak annyiban tévedtek, hogy jóslatuk a harmadik vereség után vált valóra.

A kilenc MTK-labdarúgó büntetésének felfüggesztése kétségtelenül bombaként érte a közvéleményt, de bármily váratlan is volt a döntés, a levegőben lógott...

Az MTK szurkolói ugyancsak egyre erősebben hangoztatták, miért pont az MTK csináljon rendet, miért csak a kék-fehérek viseljék a fegyvermezés ódiúmat? Segítettek volna a többi klubok, akkor most nem kerülne sor ilyen furcsa döntésre. És egyre paracsolóbban szegedték a vezetés elé a kérdést: vajon mi lesz, ha kiesik a csapat?

Nos, úgy tűnik, ez utóbbira már nem kerül sor.

Mind a kilenc játékos megtért, s akiknek eltiltése heteket vett igénybe, azoknak a megbocsátásra csak órákat kellett várni, talán még annyit sem, hiszen a jelekből úgy látszik, a játékosok már a mea culpa előtt ígéretet kaptak a feloldozásra.

A fegyvermezés, a megbocsátás általában a klub ügye. A kék-fehéreknél is így lenne, ha az MTK vezetése nem az egész labdarúgócsoporthoz megítélésüknek, a játékosuralom elleni harcnak jelszavát írta volna a zászlájára. A fegyelmi során ezeket a célokat tűzte maga elé az elnökség és — bárhogyan is fogalmaztunk az MTK vezetősége — feladta.

Az egyéves eltiltás még egy hónapot sem ért meg. A játékosok pedig — lehet, hogy nem teszik — nevethetnek a markukba, s a többi egyesületekben is csak arról beszélhetnek a borszegek cipőjében, hogy lám, mégiscsak igazuk lett Oborziléknek.

Nem tudom, mi lesz az eltiltott játékosok elmaradt juttatásaival, ha egyáltalán elmaradt. És azt sem tudom, az edző és a csapat között létrejött szakadást hogyan lehet összefoltozni. Sőt, félek, hogy Palicskó edző nemsokára új klubot keres magának...

Persze, ezek ma csak feltevések, mint ahogy hetekkel ezelőtt, még a megbocsátást is annak neveztilk volna. De akármelyik bekövetkezhet...

Sőt, törvényszerűen ennek kell történnie, ugyanis a feloldozott játékosok „bűne” nem csökken az elmúlt hetekben, csak a szűkség, a kieséstől, a közönség hangulatától, néhány patronus rosszálló fejszóvalásától való félelem vált erősebbé az erkölcsi megfontolásoknál.

Az MLSZ-ben még nem zárták le a kilenc játékos ügyét.

ÚSZÓ EURÓPA-KUPA

Gyarmati Andrea: újabb Európa-rekord

Negyedik helyen a magyar női csapat Férfiaknál: első a Szovjetunió

POZSONY: Az igazat megvallva, sokkal többre számítottak a magyar vezetők a női úszó Európa Kupa eredményeinél. Az egyetlen győzelmet — és ez már szinte természetes — Gyarmati Andrea aratta ismét. Ezúttal a 200 méteres hátúszásban végzett az élen, és — fájdalomdíj a magyar csapatnak! — remek Európa-csúcsot üszött. Kívülre még a gyorsváltóval is megérdemelt elégedettek: óriási harcban (jellemző, hogy a győztes NDK csak 5 tized másodperccel maradt el a világcúscstól) a harmadik helyet szerezte meg.

A többiek elmaradtak a várakozástól, és legtöbbször csak csupán alárendelt szerep jutott. Kivétel ez alól még a 17 éves Kiss Éva, aki nem ijedt meg nagynevű vetélytársaitól, és országos rekorddal szerezte meg a negyedik helyet a vegyesúszásban. (5:20.5).

A kiegészítő versenyzők nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, és így nem sikerült megőrizni a két évvel ezelőtt kiharcolt harmadik helyet — mondta el véleményét Gallov Rezső, a MUSZ főtitkára. — Az NDK, ha nem a megszokott fölényrel, de biztosan szerezte meg a győzelmet a pontversenyben, és másodsorú védi az Európa Kupát. Mögötte az igazi meglepetést a hollandok hozták, akik egy esztendő alatt óriási fejlődtek.

A második női úszó Európa Kupa pontverseny végeredménye: 1. NDK 118, 2. Hollandia 101, 3. Szovjetunió 95, 4. Magyarország 79, 5. NSZK, 68, Nagy-Britannia 60, 7. Csehszlovákia 50, 8. (és ezzel kiesett) Jugoszlávia 21 pont.

UPPSALA: A svéd városban is befejeződtek a férfi úszó Európa-kupa versenyei.

100 m gyors: 1. Rousseau (francia) 53.2, 2. Bure (szovjet) 53.3, 3. Fassnacht (nyugatnémet) 54.5, ... 7. Riscó 56. 100 m hát: 1. Matthes (NDK) 58.9, 2. Cseh 1:00.3, 3. Grabenylkov (szovjet) 1:00.6. 100 m mell: 1. Pankin (szovjet) 1:06.7, 2. Kätzur (NDK) 1:06.9, NDK-

rekord, 3. Kutch (nyugatnémet) 1:03.1, 4. Menu (francia) 1:09.2, 5. Csinger 1:10.1. 100 m pillangó: 1. Mosconi (francia) 58.3, 2. Szentirmay 58.9, 3. Poser 59.5. 400 m gyors: 1. Fassnacht (nyugatnémet) 4:06.7, 2. Bellbring (svéd) 4:08.1, 3. Hargitay 4:12.6. 4x100 m vegyes: 1. NDK 3:55.8, 2. Szovjetunió 3:58.9, 3. Franciaország 4:04.6, ... 6. Magyarország 4:06.1. 200 m gyors: 1. Larsson (svéd) 2:10.2, 2. Szukarov (szovjet) 2:12.3, szovjet rekord, 3. Hargitay 2:13.2. 4x100 m gyors: 1. Szovjetunió 3:33.7, 2. NDK 3:36.6, 3. NSZK 3:36.8, ... 6. Magyarország 3:40.4. 1500 m gyors: 1. Fassnacht (NSZK) 16:33, 2. Bellbring (svéd) 16:35.2, 3. Sperling (NDK) 16:39.6, NDK-rekord, ... 8. Tóth 17:40.1 p. 200 m gyors: 1. Lampe (NSZK) 1:56.7, 2. Szamsonov (szovjet) 1:58.7, 3. Poser (NDK) 1:58.7, ... 6. Császari 2:02.5 p. 200 m hát: 1. Matthes (NDK) 1:12.3, 2. Zikerjeau (francia) 1:13.3, 3. Dobroskokin (szovjet) 1:13.8, ... 5. Cseh 1:15.2 p. 200 m mell: 1. Kätzur (NDK) 2:26.7, 2. Pankin (szovjet) 2:26.9, 3. Kutch (NSZK) 2:30.4, ... 7. Csinger 2:36.1. 200 m pillangó: 1. Fassnacht (NSZK) 2:04.5. Európa-rekord. (régi: Fassnacht 2:06 p.), 2. Hargitay 2:08.3, 3. Flöckner (NDK) 2:09.1. 400 m vegyes: 1. Larsson (svéd) 4:38.8, 2. Pechmann (NDK) 4:40.9, 3. Szuharjev (szovjet) 4:44.1, ... 6. Soós 4:58.7. 4x200 m gyors: 1. NSZK 7:50.9, 2. Szovjetunió 7:52.3, 3. Svédország 7:54.8, ... 6. Magyarország 8:08.1. A férfi EK pontversenyének végeredménye: 1. Szovjetunió 121, 2. NDK 117, 3. NSZK 111, 4. Svédország 88, 5. Franciaország 83, 6. Magyarország 70, 7. Lengyelország 44, 8. Spanyolország 32 p.

Spanyolország kiesett, a következő éven a B-csoportban indulhat.

Tichy Lajos kitüntetése

Tichy Lajost, a Bp. Honvéd 70-szeres válogatott labdarúgóját a forradalmi munkáspárti kormány érdeméyes sportolói pályafutása elismerésül — az aktív sportolástól való visszavonulása alkalmából — a magyar népköztársasági sportérdemem arany fokozatával tüntette ki. A kitüntetést dr. Beckl Sándor, az MTS elnöke szerda délután ünnepség keretében adta át.

A magyar futbalcsapatok immár másodsorú — tavaly ilyenkor is ez történt — feladták a leckét: az Ú. Dózsa, a Ferencváros, a Vasas kupákkal, a Honvéd veretlenül tért vissza a spanyolorzági tornákról. Az eredményeket csak, ismert, élvonalbeli csapatokkal szemben érték el, mint a CSZKA Moszkva, Bayern München, Standard Liège, Panathinaikos, Real Madrid, FC Barcelona, Atletico Bilbao. Ezek az ellenfelek egyrészt a bajnokságuk derekánál tartanak, a nyugatnémet csapat is több fordulóval túl van, a többiek közvetlenül a rajt előtt állnak. De mindegyik a győzelemért játszik! Négy torna volt — együttesen háromszázezer néző előtt. A spanyol szurkolók kíváncsiak voltak a neves vendégcsapatokra (köztük volt az argentin bajnok-

Miért győztek Spanyolországban?

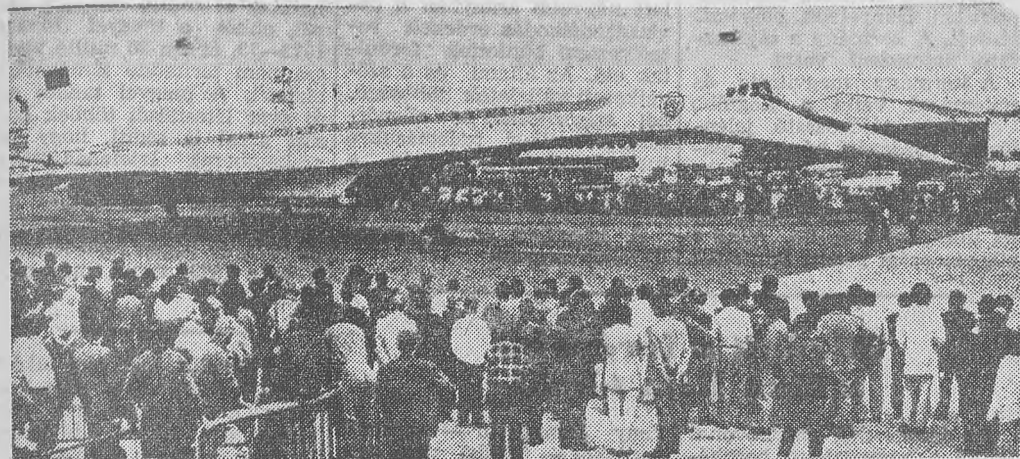
ság egyik élővása, a jelenleg a második helyen álló Chacarita is), és természetesen, saját játékosaitól győzelmet vártak. Minden egyes mérkőzésen mind-egyik együttes tudása javát igyekezett adni — mert spanyol pályán nem is lehet másként. És ebben van a magyarázata a magyar klubcsapatok sikerének is. Tíz- és tízezer spanyol szurkoló azért megy el a stadionokba, mert szeret szórakozni, játékot akar látni. Nem arról van szó, hogy a legmagasabb igényeket támasztják csapataival szemben, de azt feltétlenül elvárja, hogy egyetlen perc se legyen unalmas, tilos a lazálás. Ha mégis ezt lát-

ná, abban a pillanatban felharsan a füttykoncert... Mindezt tudják, a vérukenben van a spanyol játékosoknak, akik az első perctől az utolsóig minden lehetőséget megragadnak, nem állnak meg. És a közönség rendkívül hálás, viharosan tapsol minden egyes lövésnél is — még ha a labda öt-hat méterrel elkerüli is a kaput. Ha a spanyol csapatok nem állnak — az ellenfél sem teheti, mert akkor kapja a gólokat. Ha a nézők viharosan tüntetnek a kényelmesek ellen — a labdarúgók játékra kényesreülnek, langyos futballnak nincsen helye. Ez a létkör a spanyol futballpályák varázsa, és

ennek hatása alól nem vonhatta ki magát a Vasas s a többi magyar csapat sem. Játsszan, küzdeni kellett, és ha ez nem is ment mindig a legmagasabb fokon, mégis elég volt az eredményes szerepléshez. A spanyol városokban sikert arattak a magyar klubcsapatok, és sokan mondták — ahol ilyen csapatok vannak, ott nem kell félni a futballt. Mindez igaz, de csak akkor, ha itthon is minden egyes mérkőzést „spanyol módrá” játszanak, a csapatok megtesznek mindent a győzelemért, egyrészt saját érdekükben, másrészt a szurkolókért. Bilbaoiban, Barcelonában mindig zsúfolásig megtelnek a stadionok, e tornákon is így volt, mert a közönség hűséges azokhoz a csapatokhoz, amelyek látványosságot adnak.

TUDOMÁNY TECHNIKA

Új szovjet polgári repülőgépek

Kötélrepülésben is bemutatkozott versenytársával, a Concorde-dal a TU-141-es, így is bizonyítva néhány előnyösebb tulajdonságát

A Le-Bourget-i légiközlekedési vilákiállítás legnagyobb szenzációja változatlanul a világ első szuperszonikus utasszállítója, a TU-144 volt. Pedig a gép már korántsem új, hiszen 1988 szilveszterén emelkedett a levegőbe, s repült el az új évre készülő Moszkva felett. Azóta a világ első utasszállítójaként átlépte a hang sebességét (1969. június 5-én), majd ugyancsak elsőként, 1970. május 26-án a hangsebesség kétszeresét is, 2,02 Mach sebességgel száguldva. Ma már több kísérleti példány repül belőle, módosították hajtóműveit, s törzsét 120 személy befogadására alakították át.

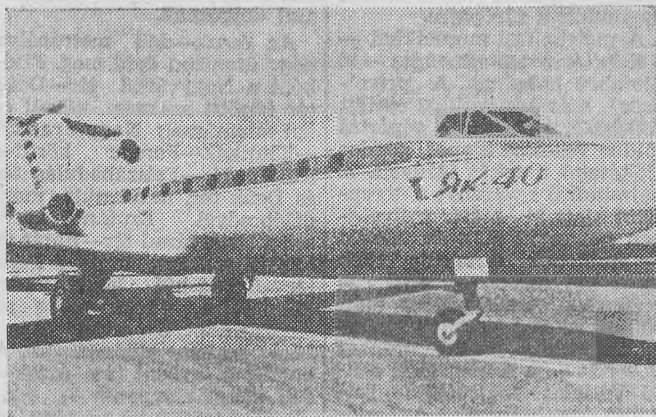
A forgószárnyú gépek kiállításának nagy szenzációja is szovjet gép volt, a Milj V-12 típusú, négy gázturbinával hajtott, kétmotoros óriáshelikopter. A gép 1969 februárjában V. Kolosenko pilóta és öt társa irányításával 40 205 kilogrammot emelt 2250 méter magasba, majd 30 008 kilogrammot 2950 méterre. E két kategória-világcsúcst (az első egyben abszolút emelési rekord is) más gép aligha dönti meg egyhamar. Konstrukciója rendkívül érdekes. Tervezője, az 1969-ben elhunyt Mihail Milj professzor, az előző világcsúcstartó gép, a fele ekkora teljesítményű és emelőképességű Mi-6 jól bevált emelőműveiből (két 6500 lóerős Szolovjev D-25 gázturbinával forgatja az ötágú rotort) kettőt épített a gép kétoldalt elhelyezett tartószerkezetére. Ezzel kétszeresére növelte az emelőteljesítményt, s elkerülte, hogy bonyolulttá váljon a rotorhajtás, vagy hogy túlságosan nagy átmérőjű, a csúcsokon a hangsebességet veszélyesen megközelítő rotorokat kelljen alkalmaznia.

Bemutatták Párizsban a nálunk is alkalmazott TU-134-A típusú kéthajtóműves utasszállítót is. Újdonság, hogy gázturbináinak sugara megfordítható, így a gép gáz-sugárral is fékezhető a földön. A MALEV a közeljövőben állítja szolgálatba egyik ilyen új szerzeményét.

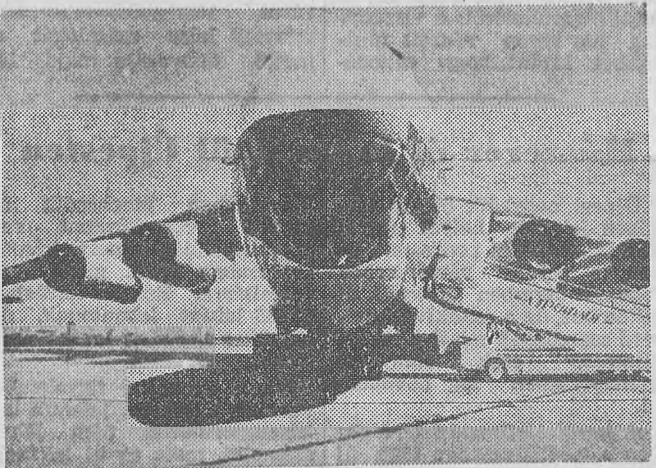
Szerepelt a TU-154-es háromhajtóműves utasszállítás, amelyből 250 utast befogadó változat is készült az eddigi 128 és 156 személyeseken kívül. Kiállították a négyhajtóműves IL-62-M gépet, a 62-es. kabinnal épített, 204 utast befogadó, középtávú változatát, továbbá a 24-40 személyt szállító Jakovlev Jak-40

háromturbinás szárnyvonal utasgépet, amelyből kettő már forgalomban van a nyugati államokban, s egy nagyobb tétel szállításáról most közelednek befejezéshez a tárgyalások. Nem hiányzott a Berjev Be-30 típusú, 14-15 férőhelyes légi „mikrobusz” sem. Két kicsiny, légszaváros gázturbinával hajtja ezt a kis, fűves repülőtereken és szárnyvonalakon használható gépet.

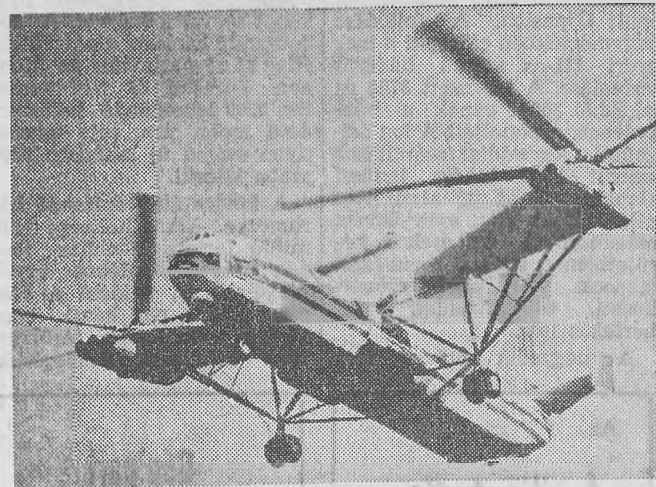
A párizsi kiállítás látogatói csak modellben láthatták az IL-70 típusú négyhajtóműves légibuszt, viszont eredetiben csodálhatták meg az Iljusin IL-76 típusú négyhajtóműves teherszállító gépet. Szárnyát

A jelek szerint a Jak-40 típusú háromhajtóműves utasgéppel tör be a szovjet repülőgépipar immár a nyugati piacokra is

Nagy szállítókapesség, sugárhajtású menetteljesítmény jellemzi az IL-76-ost, a szovjet légi „expressz-kamiont”.

Negyven tonnát szállíthat a V-12 óriás helikopter. Világ-rekordját belátható időn belül egyetlen gép sem döntheti meg

magasan a törzse fölé építették, ezáltal a gép mindössze 75 centiméternyire gurul a talajtól. Gázturbináit az enyhén nyilazott szárny alá függesztették fel, így könnyű az ellenőrzésük, cseréjük, karbantartásuk. A gép törzsének padlózata görgőkből áll, amelyek a nagy és súlyos rakományok is könnyen mozgathatók. Farokrésze magasra emelt, nem zavarja a rakodási műveletet. Orrában navigátor-fülke van, ami különösen a rádió- és egyéb földi navigációs berendezésekkel nem rendelkező vidékeken segíti elő a tájékozódást. Negyven tonna a befogadó képessége, és szállítómányát 850-900 km/óra sebességgel, 13 kilométer magasban, 5-8 ezer kilométer távolságokra juttatja

el. Bár a gép prototípusa csak a kiállítás második felében érkezett meg, mégis sokban hozzájárult a szovjet gépek feltűnő sikeréhez.

Tea érelmeszesedés ellen

A. Drodzelidze grúz biológus a tea elkészítésére különleges eljárást dolgozott ki. Módszerével a tea kiváló kozmetikai szerként is felhasználható, helyettesíti a glicerint, és alkalmas hajápolásra. A tea egyébként kitűnő szer — érelmeszesedés ellen is. Orvosi vizsgálatok kimutatták, hogy a tea rendszeres fogyasztói között ritkábban lép fel érelmeszesedés, mint azoknál, akik kávét isznak.

Elkészült a Gagarin tudományos kutatóhajó

Leningrádban elkészült a Szovjetunió Tudományos Akadémiája kutatóflottájának Jurij Gagarinról elnevezett zászlóshajója. A tudományos kutatóhajót a legkorszerűbb berendezésekkel látták el; ezek segítségével képes az atmoszféra felső rétegeinek vizsgálatára, és kozmikus berendezései irányításával kapcsolatos feladatok ellátására is.

A világ legnagyobb úszó, tudományos állomásának hossza 231 méter, szélessége 31 méter, vízkiszorítása 45 ezer tonna. A kutatóhajó hamarosan megkezdí első útját.

Nehéz lesz a „teremtés kövének” kormeghatározása

Az Apollo-15 űrhajósai által hozott egyik kristályos szerkezetű kódarab — amelyet a tudósok kulcsfontosságúnak vének a Hold életkorának pontos meghatározása szempontjából — olyan „tisztá”, hogy valószínűleg új módszert kell kidolgozni kialakulása időpontjának meghatározására — jelentették be a houstoni űrközpontban.

A szemre is igen tetszetős, csillogó kő, a „teremtés köve”, az eddigi vizsgálatok szerint a legkevésbé radioaktív a Holdról hozott eddigi kőzetminták közül, tehát igen csekély mértékben tartalmaz a radioaktivitás segítségével történő kormeghatározás szempontjából lényeges elemeket, mint például káliumot, tóriumot, illetve urániumot.

Műanyag/jég

Egész éven át űzhető mindenfajta jégspórt (mükorcso-lyázás, jégtánc, jégkorong) a műanyagból készült legújabb jégpályákon. A „jégfelület” egy svájci találmány szerint falemezekre felvitt különlegesen kopásálló műanyagból, poliétlénből alakítják ki. A 60x120 centiméter méretű fatáblákat úgy illesztik és kapcsolják össze alulról egymással, hogy az illesztési hézagok gyakorlatilag érzékelhetetlenek. Az általa esetleges egyenetlenségeit állítható lábakkal egyenlítik ki. A műanyag jégpálya a legrövidebb időn belül használatba vehető, karbantartásra lényegében nincs szükség, a fatábla pedig tetés szerinti alkalommal szétbontható, majd újra összeszerelhető.

TUDOMÁNYOS MOZAIK

A Jupiter május közepén olyan ritka égi helyzetbe került, amely alaposabb megfigyeléseket tett lehetővé. A Texasi Egyetem csillagásza szerint a bolygó atmoszférája „forróbb”, mint gondolták. A külső atmoszféra hőmérséklete nem 100, hanem 150-200 Kelvin (kb. -123, -73 Celsius-fok) lehet.

A Wisconsin Egyetem kutatói a steril körülmények között tenyésztett csirkék húsát teljesen íztelennek találták. A kutatók arra következtettek, hogy a baktériumok hatására alakulnak ki az állatok húsában az izes szervesanyagok.

A Lloyd hajózási regiszter osztályozása szerint a világ kereskedelmi hajóinak száma a múlt év novemberének elsején 29 449 volt, ebből 6718 volt a tankhajó. Az egész hajóállomány tonnasúlyban számított hordképességének 45,1 százaléka a tankhajókra esett. Az átlagos hajóméret

12 év alatt 7280 tonnáról 10 222 tonnára, a tankhajók átlagmérete 13 850 tonnáról 21 055 tonnára nőtt. A szakértők szerint hamarosan tankhajók teszik ki a kereskedelmi flotta nagyobb részét.

Kölnben épül föl Európa legmagasabb lakóháza, 1971 elején kezdték az építést, és a terv szerint 1973-ban fejezik be. Magassága 137 és fél méter lesz, 951 lakást foglal majd magába. A 7600 négyzetméter alapterületű és Y alaprajzú házból közvetlen lejáró vezet majd a metróhoz.

A patkányok „tanulás”-ában döntő szerepe lehet egy tizennégy aminosavból álló polipeptidnek. Az egyébként homálykedvelő patkányokat a sötétől való félelemre „tanítva”, sikerült agyukból ezt a molekulát kisebb fehéretettestet izolálni, és ezt más patkányoktól hordképességének 45,1 százalékát a tankhajókra esett. Az átlagos hajóméret

Lángvágó másolóautomaták

A különböző munkadarabok hengerelt lemezéből való előállítására elterjedt technológiai eljárás a gázlángos és a plazmavágás. A megmunkálás megkövetelt pontosságától és a munkadarab bonyolultságától függően, kézi vezérléssel vagy különleges gépek segítségével, önműködően végezhetik el a munkát. A gáz- és plazmavágó gépeket különböző vezérlőrendszerekkel szerelik fel. Némelyek mechanikus másolóberendezéssel, mások fotoelektronikus kopirozó szerkezettel működnek. Az eddigi berendezéseknek azonban több „Achilles-sarka” van. A kis sorozatú gyártásban nem lehet kihasználni őket, s ugyanígy a bonyolult alakú munkadarabok nagy pontosságú másolóvágása sem túlságosan gazdaságos. A fotomásoló berendezések nem is elég pontosak és gyorsak, ráadásul nagyon érzékenyek a zavarokra.

A volgográdi gépipari technológiai intézetben szerkesztett új berendezés már teljes egészében mentes a sebezhető pontoktól. A FOSZ-4 elnevezésű, önműködő vezérlőrendszer csaknem valamennyi forgalomban levő gáz- és plazmavágó típusal összekapcsolható. A nagy vágási sebesség (percenként több mint két és fél ezer milliméter), a nagy megmunkálási pontosság (az eltérés nem érheti el az egy millimétert) és a zavarokkal szembeni stabilitás a precíziós alkatrészek kis sorozatú gyártásában is gazdaságossá teszi a FOSZ-4 rendszer alkalmazását.

Ez a rendszer egyébként nagyon egyszerű. Tükörlejtéssel felszerelt, nem forgó fotófej követi a rajz körvonalait. A másolóhoz a rajz középvonalát veszi figyelembe a berendezés. A másolt vonal különböző vastagságú lehet. A technológusok szempontjából nagy jelentőségű, hogy a rajz megvilágításától, a vonalak élességétől, a vonalvastagság változásaitól és az esetleges rajzszennyeződések-től nem függ a munkadarabok előállításának pontossága. Nemcsak fénymásolókat és tusrajzok, hanem egyszerű ceruzarajzok is felhasználhatók a másolóhoz.

A FOSZ-4 rendszerrel felszerelt gépekkel olyan munkadarabok is vághatók, amelyeknek hossz- vagy kereszt-tengelyes tükörszerűen szimmetrikus. Ez lehetővé teszi, hogy egyetlen acéllemezéből nagy mennyiségű apró alkatrészt készítsenek a vágófej technológiai átállítása nélkül.

A Szovjetunió volgográdi gépipari technológiai intézetében kifejlesztett önműködő másoló lángvágó berendezés iránt a legfejlettebb kapitalista országokban is nagy az érdeklődés. A FOSZ-4 rendszert eddig Angliában, Franciaországban, a Német Szövetségi Köztársaságban és Japánban szabadalmaztatták.

ORVOSI INTELEM

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11							12			
13				14	15		16			
17				18			19		20	
21				22			23		24	
25				26			27		28	
29				30			31			
32				33			34			
37	38		39		40		41			42
43	44		45				46			
47		48		49			50			
51			52		53		54			
55				56			57			

A beteg nem tartja be az orvos tanácsait. Az orvos így korholja: Vizsz. 1., fűg. 13.1.

Vízszintes: 1. Az orvos intelme (zárt betűk: G, M, A, F, G). 11. Evőeszköz. 12. Kintorna. 13. Ab-ból az irányból. 14. ...-zug. 16.

Csak úgy hullanak a könnyel. 17. pénz kőit. 18. Török államter-ri volt (1881-1938). 20. Becézett férfinév. 21. KZG. 22. A mecset értékes tornya. 24. Kri-voje... (ukrán város). 25. O. A. 26. Belépés. 28. S. Y. 29. Irányá-

ba. 30. Férfinév. 32. Már nem fér bele több. 33. Olasz vigjátékíró és költő (1492-1556). 34. Déligyű-mölcs. 36. Keserűen haragos. 37. A gallium vegyjele. 39. Kimosott fehérneműt szárítás céljából ki-ak. 42. Kiejtett betű. 43. Vajon ad? 45. Jámor kerődő állatok. 46. Tánccmulatság. 47. Ovidius egyik neve volt. 49. Támogatás-ban részesít. 50. Svájc fővárosa. 51. Olyan szegény, mint a templom ... 53. Angol fiúnev. 54. Gép-et olajozni. 55. Kréta őskori mítikus királya. 57. Illo olajáért természetett növény.

Függőleges: 1. A közmondás szerint rossz tanácsadó. 2. Pozí-tív töltésű elektród. 3. Prémis ál-lat has alatti prémeje. 4. Rangjel-zés. 5. Germán törzsszövetség volt a Rajna és Duna felső fo-lyásának vidékén. 6. Esztendő. 7. A vizsz. 14. sz. fordította. 8. Csa-var. 9. Sárgaföld. 10. Fehérrítő és fertőtlenítő hatású anyag van benne. 11. Költő, kiváló népdal-gyűjtő (1811-1875; János). 13. Az orvos intelmének folytatása (zárt betűk: R, A, F, A, G). 14. Mu-zsika. 15. „A ... de l'Esten” (A-dy-verscím). 18. Elnézően gyöngéd, tapintatos. 19. Lefed, leborított. 22. Hő áraszt. 23. Ki-sebb települések. 26. Szót alkot-nak. 27. Megörzésre átadott pénz-összeg. 29. FGF. 31. Magyar csa-ládánév. 35. A gyermek teszi a szappanbuborékokkal. 38. Zenei kifejezés: lassan. 40. Táplálkoz-hat. 41. Ritka női név. 42. Ván-kos. 44. Hosszabban könnyörög. 46. A lakásból való. 48. ... háza (magyar város). 50. A szobában. 52. S. O., fon. 54. Főzelékléfe. 56. Z. K. 57. M. E.

Beküldhető: 1971. szept. 18-ig.

Nyilatkoznak a vendégek

A vadászati vilákiállítás megnyitása alkalmából több neves külföldi személyiség nyilatkozott. Véleményeikből ragadtunk ki egy-egy mondatot.

Joseph Hamels, a kiállítások nemzetközi irodájának elnöke:

— A budapesti vadászati vilákiállítás mást nyújt, mint a már megszokott vilákiállítások. Úgy hiszem, jó órában jött a gondolat és a megrendezés, hiszen a mai technika rohamos fejlődése visszaszorítja a természetet, s éppen a mostani és a hasonló jellegű kiállítások járulhatnak hozzá leginkább a korunkat foglalkoztató nagy problémák megoldásához, az ember és a természet kapcsolatának erősítéséhez.

Borisz Bogdanov, a Szovjetunió kiállításának kormányfőnöke:

— A vilákiállítás alkalmat nyújt a vadászati és természetvédelmi szakemberek széles körű tapasztalatcserejére, így a népek közötti barátság erősítésére. Köszönet a magyar kormánynak, hogy megszervezte ezt a nemzetközi találkót.

Iosif Banc, Románia miniszterelnök-helyettese, mezőgazdaság- és élelmiszerügyi, erdészeti és vízgazdálkodási miniszter:

— A szervezők jó munkáját dicséri a kiállítás sokoldalúsága; egyaránt tájékoztat a vadászati kimagasló eredményeiről, a természetvédelem etikai szabályairól és törekvéseiről.

Dr. Van Maasdijk, a Nemzetközi Vadászati Tanács elnöke:

— Megítélésem szerint ez az eddigi legnagyobb szabású nemzetközi vadászati bemutató, amely méltán érdemelte ki a vilákiállítás címet.

Hettier de Boislabert, a Nemzetközi Vadászati Tanács díszelnöke:

— Magyarország példát adott arra, hogy a jövőben mit kell tenni a természet védelméért, a vadállomány óvásáért, kíméléseért, s ezt azért tehette, mert ebben az országban a természetkedvelő emberek tisztában vannak azzal, hogyan kell értelmezni a modern világban a természet védelmét.

Javult a termelékenység, csökkent a munkaerővándorlás

A főváros első félévi gazdálkodásáról tárgyalt a budapesti párt-végrehajtóbizottság

Az év első felében nőtt a budapesti ipar termelése, bár az emelkedés üteme kisebb volt, mint a múlt év azonos időszakában, s nem érte el az országos növekedést sem. Ugyanakkor a budapesti vállalatok vidéki telephelyein nagyobb arányú volt a termelésnövekedés, amit elsősorban a vidék iparosításának fejlesztése, és a budapestinél kedvezőbb munkaerőhelyzet magyaráz — állapították meg a budapesti párt-végrehajtóbizottság ülésén, amelyen többek között a fővárosi vállalatok és szövetkezetek idei első félévi gazdálkodásának tapasztalatait mérlegették.

Örvendtek, hogy a termelésnövekedést teljes egészében a termelékenység emelkedése eredményezte. Elsősorban a közlekedési eszközök gyártása és a híradástechnika területén születtek szép eredmények, az egy foglalkoztatottra jutott átlagtermelés 15,8, illetve 13,9 százalékkal haladta meg az elmúlt év azonos időszakának mutatóit. Jelentékeny a fejlődés az építőiparban, ahol a termelés az év első hat hónapjában 11 százalékkal emelkedett, s a vállalatok és szövetkezetek 38 százalékkal több lakást adtak át, mint az előző év azonos időszakában.

Az ülésen behatóan elemezték a főváros munkaerőhelyzetét is. Mint megállapították: az iparban 860 000 dolgozót foglalkoztattak, 1,6 százalékkal kevesebbet, mint tavaly. A csökkenő tendencia nem újkeletű. A munkások száma az elmúlt három év

alatt mintegy 62 ezerrel esett vissza. Egészségtelen folyamat az — mutattak rá a budapesti párt-végrehajtóbizottság illetékesei —, hogy a munkások és az alkalmazottak közötti arány lassan, de folyamatosan az utóbbi javára tolódott el.

Az elmúlt félév pozitívumai közé tartozik, hogy némileg csökkent a munkaerővándorlás. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a vállalatok, üzemek, intézmények egész sor hatékony intézkedést léptettek életbe a munkahelyiükhöz hú dolgozók, tisztségviselők erkölcsi, anyagi megbecsülésének fokozására.

Az ülésen felhívták a figyelmet arra, hogy amíg a tapasztalatok szerint a fogyasztói árak általában stabilak, az iparban a termelői árak folyamatosan emelkedő tendenciát mutatnak. Ez óhatatlanul feszültségeket teremt, s ösztönözje annak a nem kívánatos jelenségnek, hogy egyes vállalatok, üzemek vagy éppen kereskedelmi szövetkezetek a fogyasztókra akarják áthárítani a különböző okokból, helyenként ügveskedésekből származó árnövekedés terheit.

A vállalatok fejlesztési terveit vizsgálva a párt-végrehajtóbizottság megállapította, hogy a programok egy része reális, megalapozott, számol az adottságokkal és a lehetőségekkel. A többség azonban olyan igényeket, elképzeléseket rögzít, amelyeknek megvalósításához hiányoznak a pénzügyi és egyéb eszközök.

réséről a felmondási jogot korlátozzák a szerződések.

Több vállalat külön jutalom-szabadságot biztosít a gyermekek anyáknak, és a nyugdíjkorhatár előtt figyelembe veszi a csökkent munkaképességet, kárpótolja a dolgozó nőket. A hárommunkásos, teljesítménybérben dolgozó nők 45., illetve 50. életévük után fokozatosan emelkedő pótlékban részesülnek. Ezt a kedvezményt az Újpesti Gyapjűzővagyárból és a Finomposztó Vállalatnál a férfiakra is kiterjesztették.

Kollektív szerződések tapasztalatai a textiliparban

Ülést tartott a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége. Többek között meg tárgyalta a kollektív szerződések elkészítésének tapasztalatait. Mind a munkaviszonnyal összefüggő szabályok, mind a bérezés, mind pedig az anyagi ösztönzés sok új vonást tartalmaz.

Különösen figyelemre méltóak a nők helyzetének könnyítése célzó szabályozások. Általános tapasztalat, hogy a több gyermekes és gyermeküket egyedül nevelő anyák számára a túlmunkát, a vállalat

Ülést tartott a Minisztertanács

Elkészült a szövetkezetekről és az ifúságról szóló törvény tervezete Jóváhagyták a jövő évi terv fő irányelveit

A kormány Tájékoztatói Hivatala közli: a Minisztertanács ülést tartott.

A külügyminiszter beszámolt **Abdel Karim al-Seikli** iraki külügyminiszter hazánkban tett hivatalos baráti látogatásáról. A kormány az arab politikussal folytatott tárgyalásokat hasznosnak ítélte, és a jelentést tudomásul vette.

Az igazságügyi miniszter előterjesztette a szövetkezetekről szóló törvény és a végrehajtásáról intézkedő kormányrendelet tervezetét. A kormány a rendelet tervezetét elfogadta, s úgy határozott, hogy a szövetkezetekről szóló törvénytervezetet az országgyűlés elé terjeszti.

Az igazságügyi miniszter előterjesztette továbbá az ifjúságról szóló törvény és a végrehajtásáról rendelkező kormányhatározatok tervezetét. A Minisztertanács a kormányhatározatok tervezetét elfogadta, s elhatározta, hogy az ifjúsági törvény tervezetét is az országgyűlés elé terjeszti. A munkaügyi miniszter jelentést terjesztett elő az év első felének munkaügyi helyzetéről. A jelentés szerint 1971. első félévében kedvezően alakult a munkaügyi gazdálkodás.

Az ipari termelés emelkedésének teljes egésze, az építőipari termelés emelkedésének pedig mintegy kétharmada a termelékenység növekedéséből származik. A termelékenység növekedési üteme az iparban a tavalyihoz hasonló, az építőiparban viszont fokozódott.

Nem kielégítő még a belső tartalékok feltárása és hasznosítása. A jövőben mind a felügyeleti szerveknek, mind a vállalatoknak jobban elő kell segíteniük a tartalékok hasznosítását. Ezt a munka jobb megszervezésével, a teljesítmény szerinti bérezéssel, valamint az anyagi ösztönzés helyesebb alkalmazásával tudják elérni. A kormány a jelentést megvitatta, és jóváhagyólag tudomásul vette.

Az Országos Terhivatal elnökének előterjesztése alapján a kormány meg tárgyalta az 1972. évi népgazdasági terv fő irányelveit, s egyetértett azzal, hogy a tervet a javasoltaknak megfelelően dolgozzák ki.

A pénzügyminiszter az 1972. évi állami költségvetés összeállításának főbb kérdéseiről tett tájékoztató jelentést. A kormány úgy határozott, hogy a jövő évi költségvetésre vonatkozó előterjesztést a je-

lentésben foglaltaknak megfelelően és a népgazdaság általános egyensúlyi helyzetének javítására hozott döntésekkel összhangban készítse el.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke tájékoztató jelentést terjesztett elő az 1972. évi hitelpolitikai irányelvek előkészítéséről. A kormány a tájékoztatót tudomásul vette.

A kormány megvitatta és tudomásul vette a Legfőbb Ügyészség tájékoztató jelentését a gazdasági bűnözés alakulásáról. Az utóbbi években, a gazdaságirányítás reformja óta, mind a társadalmi tulajdont károsító, mind a népgazdasági ismert bűntettek

száma némileg csökkent. Ezt elősegítette az a körülmény, hogy a vállalatok közösségei érdekeltebbek a rájuk bízott társadalmi tulajdon védelmében, az esetleges visszaélések megakadályozásában. A családok és a hűtlen kezelések mellett nagyobb arányban a devizagazdálkodás érdekeit vesélyeztető bűntettek fordultak elő. Az állami és a szövetkezeti vállalatok többségénél szigorították az ellenőrzést, s amikor tudomásukra jut valamilyen károkozás, a dolgozók is bátrabban élnek feljelentési kötelezettségükkel.

A kormány ezután egyéb ügyeket tárgyalt.

Elindult a fúrópajzs a Kun Béla térről

Az észak—déli metróvonal építői a nagyszabású beruházás egyik legjelentősebb állomáshoz érkeztek: a Kun Béla térről a Kálvin tér irányába megindult a fúrópajzs.

A mélyépítési munkákkal — a főépítészvezető elmondta — jó ütemben haladnak. A „premiere” már hónapokkal ezelőtt felkészültek, hiszen a gépi áras földbe vezetése alapos, gondos előkészítő munkát igényelt. A pajzsindító szekrényt a terepszint alatt 21 méter mélységben helyezték el, s az alagút — amelynek átmérője több mint hat méter — első 26 méterével is elkészültek már. Ezt a szakaszt — amelynek kifúrása nehéz fizikai munkát igényelt — a Közlekedési Építő Vállalat metróépítő brigádja készítette el. Az „előalagútra” azért volt szükség, hogy a szakemberek nagyjából pontos képet kapjanak a talaj összetételéről. A viszonylag kis távon végzett fúrásokból kitűnt, hogy változó-

kony összetételű — anyagok, homokos — földdel van dolguk az építőknek. A talajviszonyok miatt egy a Ganz-MÁVAG készítette fúrópajzsral dolgoznak.

Az észak—déli metrópálya négy ütemben épül meg. Elsőként a Nagyvárad tér—Deák tér közötti szakasz készül el hat állomással: Nagyvárad tér — Klinikák — Ferenc körút — Kálvin tér — Felszabadulás tér — és Deák tér, mindenütt mozgólépcsővel. Ezután kerül sor a Nagyvárad tér—Határ út közötti szakasz, majd a Deák tér—Árpád-híd közötti rész kiépítésére, végül pedig az Árpád-hídtól Újpesttel összekötő szakasz elkészítésére. A becslések szerint az észak—déli vonalat naponta — oda-vissza — több mint egymillióan veszik majd igénybe, s a keletnyugati vonallal együtt a főváros tömegközlekedésének mintegy húsz százalékát a metró bonyolítja majd le.

Húszezer új lakás épül Újpesten

Újpest negyedik ötéves tervében jelentős helyet foglal el a lakásépítési program. Ebben az elavult városrészben fokozott ütemben építenek új lakásokat, de a rendkívüli méretű szanálások miatt a lakásállomány csak elenyésző mennyiségben fog növekedni.

A kerületfejlesztési terv ebben a tervidőszakban 3700 új lakás építését irányozza elő, ami lényeges előrehaladás, mert a harmadik ötéves terv időszakában csak 2138 lakás épült Újpesten. A fejlődést nagymértékben elősegíti a megerősített III-as számú házgyár termelése. A tervezett 3700 új lakásból 3000 ennek a házgyárnak a paneljeiből fog felépülni. Az eddigi számítások szerint 3000 lakást tanácsi alaptól, 600-at vállalati hozzájárulással és száz lakást magánerekből építenek a kerületben. A tanácsi beruházási lakások 36 százaléka szövetkezeti, 64 százaléka pedig bérlakás lesz.

A negyedik ötéves terv

időszakában megkezdik az újpesti városközpont rekonstrukcióját, amely három szakaszban kerül majd megvalósításra. Ezen a területen 12 486 lakást lebontanak, és helyükre 19 925 új lakást építenek.

Ha a számokat figyelembe vesszük, Újpesten jelentős lakásszaporítással nem lehet számolni, mert az új lakások csupán pótolják a lebontásra kerülőket. Ha azonban a lakások minőségét hasonlítjuk össze, már lényegesen más képet mutat a helyzet. A lebontandó lakások alapterülete átlag 30 négyzetméter, az újonnan épülőké 53 négyzetméter, 3700 lebontandó lakásban 4400 szoba van, míg ugyanilyen számú új lakásban 9300 szoba létesül.

A tanács által építendő háromezer lakás költsége 1240 millió forint, de ehhez jönnek még a járulékos egyéb költségek is, például a közművelés, a régi házak bontása, a szanálendő területen levő vállalatok kitelepítése.

Villamosszigetelő és Műanyaggyár,

Bp., XI., Fehérvári út 120. és a XVI. ker. Sasfalom, Hősök fasora 20. telepen alkalmazni tud

büntetésükből szabaduló férfit és nőt, munkavállalás céljából

A munkavállalókat üzemeinkben betanított, illetve segédmunkásként alkalmaznánk. KERESÉSI LEHETŐSÉGEK férfi betanított munkás: 1900—2100 Ft/hó; női betanított munkás: 1500—1700 Ft/hó segédmunkás 9,00—9,50 Ft/óra.

A fenti részlegek hárommunkásos ciklusban üzemelnek. A dolgozók 20 százalékos éjszakai pótlékot és a területektől függően 10—20 százalékos terjedő minőségi pótlékot kapnak.

Szakk munkások (szerződéskötés, marós, esztergályos stb.) a vállalati kollektív szerződésben foglaltaknak megfelelő bérezést kapnak.

A munkaidő heti 44 óra, kéthetenként szabad szombatot biztosítunk. SZOCIÁLIS JUTTATÁSOK — kedvezményes, naponta egyszeri meleg étkezlet — a munkaköröknek megfelelően munkaruha, védőruha, védőétel, védőital és — tisztítószerek.

Az **Április 4. Ktsz** budapesti munkahelyekre keres

KÖMÜVESEKET, SEGÉDMUNKÁSOKAT, KUBIKOSOKAT, ÁCSOKAT.

Szállást, étkezést. 44 óras munkaidőt. heti szabad szombatot biztosítunk.

Ugyancsak keresünk budapesti lakással rendelkező, vagy bejáró dolgozókat festő, asztalos, víz-gáz-szerelő, hidegburkoló szakmákban, szak- és segédmunkásokat budapesti munkára.

JELENTKEZÉS: **Április 4 Ktsz** Bp., VIII. Auróra u. 23. Munkaügy.

Gépipari Kereskedelmi Vállalat

XV. kerületi raktárába felvesz

fizikai dolgozókat

Kereséti lehetőség: a munkától függően 7—10 Ft óránként

JELENTKEZNI LEHET:

A Gépipari Termelőszköz Kereskedelmi Vállalat Bp., V., Vadász u. 31. Munkaügyi csoport.

LAKÁSOKAT AD A GYÁR

A Vörös Október Férfi-ruhágyár igazgatósága megállapodást kötött a Tolna megyei Tanács tervosztályával egy Szekszárdra telepítendő új üzem ügyében. A létesítendő gyár 500 új munkahelyet teremtet Tolna megyében. Az építkezés és berendezés előreláthatólag 57 millió forintba kerül, ebből a megyei tanács 1972—73. évben 20 millió vissza nem térítendő támogatást biztosít. A megyei tanács az új gyár létesítését többek között azzal is segíti, hogy szakemberek letelepedéséhez 10 kétszobás összkomfortos lakást juttat a vállalatnak. Az építkezések 1972-ben kezdődnek, és 1972. év végén fejeződik be, a gyár 1973. végén már működhet.

Az ezredik házgyári lakást emelték helyére és szerelték össze Oroszlányban, a Komárom megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozó. A rögtönzött házi ünnepségen jutalmat adtak át Tóth József szocialista brigádjának. A 35 tagú komplex szerelőbrigád 1969 óta dolgozik az új építési technológiával és kitűnő teljesítményt nyújtanak.

A DÜLTNYÍRESI bauxitbánya építése befejezéséhez közeledik. A bauxitot bányában jövőre már 200 ezer tonna ércet termelnek. A szállítást teljesen gépesítik, belső csillaforgalom nem is lesz; a svéd önjáró és önrakodó gépekkel kitermeléti érc gumiszalagon jut el rendeltetési helyére.

Harmincezerrel csökkent az önálló mezőgazdasági kisgazdaságok száma tíz év alatt Ausztriában. A megmaradt 370 ezer egyéni gazdaság közül is sokat csupán különböző mellékfoglalkozások kiegészítő jövedelmével lehet fenntartani.

KÖRORSZÁKBELI életet élő törzsre bukkantak rá a Fülöp-szigeti Mindanao trópusi őserdeiben. A kő- és bambuszszerszámokat használó pálmamagvakkal táplálkozó őzsungellakók a tudósok fejtelezése szerint egy ősi kultúrhoz tartozó törzs maradványát képezik.

Egymillió analfabétát tartanak nyilván az Egyesült Államok déli államaiban, ahol az utóbbi tíz évben mindössze 20 százalékkal sikerült csökkenteni az írástudatlankok számát. További egymillióra tehető azoknak a délen élő amerikaiaknak a száma, akik elemi fonkon ismerik az angol nyelvet, s ezért gyakorlatilag analfabétának számítanak.

Növekvő munkanélküliség Angliában. Több mint 900 ezer munkás van állás nélkül. Ez a szám 1940 óta augusztus hóban az eddigi legmagasabb számot érte el.

Több leányt szakmunkástanulónak

Gyulán háromnapos, országos szakmunkásképzési konferencia kezdődött. A konferencián — amelyen Lázár György munkaügyi miniszter is részt vett — megállapították, hogy 1980 között a szakmunkásképzés terjesztését követeli. A konferencia éppen ezért állást foglalt amellett, hogy a következőkben a jelenlegi 25 százalékos képzést növelni kell a szakmunkástanulók között a lányok arányát.